

TRYGGHET VÄXER INTE PÅ TRÄD

- en studie om kvinnors upplevelse av trygghet i urbana grönområden med en ekofeministisk ansats

Självständigt arbete • 30 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Hållbar stadsutveckling, ledning, organisering och förvaltning - masterprogram
Alnarp 2024
Sofia Goussi Johansson & Zenatu Inajetovic

Trygghet växer inte på träd

- en studie om kvinnors upplevelse av trygghet i urbana grönområden med en ekofeministisk ansats

Safety does not grow on trees

- A study on women's perception of safety in urban green areas from an ecofeminist perspective

Författarnas namn: Sofia Goussi Johansson & Zenatu Inajetovic

Huvudhandledare: Märit Jansson, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning.

Bitr. handledare: Matilda Alfengård, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning.

Examinator: Helena Mellqvist, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning.

Bitr. examinator: Cecilia Palmér, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning.

Omfattning: 30 hp

Nivå och fördjupning: A2E

Kurstitel: Independent Project in Landscape Architecture

Kurskod: EX0859

Program: Hållbar stadsutveckling, ledning, organisering och förvaltning - masterprogram

Kursansvarig inst.: Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Utgivningsort: Alnarp

Utgivningsår: 2024

Omslagsbild: Sofia Goussi Johansson & Zenatu Inajetovic

Upphovsrätt: Alla fotografier och skisser är framtagna av författarna. Dem får inte användas utan författarnas tillåtelse.

Nyckelord: Trygghet, vegetation, grönområden, ekofeminism, kvinnors upplevelse av trygghet, intersektionalitet.

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap
Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i JA, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i NEJ, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Fulltexten kommer dock i samband med att dokumentet laddas upp arkiveras digitalt.

Om ni är fler än en person som skrivit arbetet så gäller krysset för alla författare, ni behöver alltså vara överens. Läs om SLU:s publiceringsavtal här: <https://www.slu.se/site/bibliotek/publicera-och-analysera/registrera-och-publicera/avtal-for-publicering/>.

JA, jag/vi ger härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

Figur 1: Fotografi av bokträd i Pildammsparken

SAMMANFATTNING

Att ha tillgång till det offentliga rummet oberoende av tid och plats är en grundläggande rättighet. Trots detta ser vi hur många känner sig otrygga i det offentliga rummet, särskilt kvinnor och individer som avviker från den vita och maskulina heteronormen. Områden som präglas av skymd sikt, begränsade flyktvägar och element som dolda utrymmen tenderar att främja otrygghetskänslor. Egenskaper som dessa är vanligt förekommande i urbana grönområden och särskilt under mörka timmar vilket gör grönområden sårbara för exploatering i samband med trygghetsåtgärder. I en klimatförändrad samtid är det av yttersta vikt att skydda och bevara våra befintliga grönområden, både för deras betydande ekosystemtjänster och deras rätt att existera inom vår värld.

Denna studie undersöker orsakerna till kvinnors upplevda trygghet i grönområden och hur dessa samspelar och motarbetar varandra, utifrån ett ekofeministiskt perspektiv. Studien har utforskats genom litteraturstudier inom ämnet vegetation och upplevd trygghet. Vidare har en fallstudie av Pildammsparken gjorts med hjälp av intervjuer, deltagande observationer och slutligen en enkätundersökning.

Genom att använda ekofeministisk teori med ett intersektionellt perspektiv har studien visat att vegetation inte är den primära orsaken till otrygghet. Istället är vegetation en främjande faktor för trygghet som bidrar till välbefinnande och samhörighet. Resultaten indikerar att problemet sträcker sig bortom vegetationens närvaro och reflekterar bredare samhälleliga strukturer och normer som påverkar upplevd trygghet.

Vidare betonas vikten av trygghetsfrämjande åtgärder som tar hänsyn till vegetation och kvinnor för att främja inkludering och tillgänglighet i både befintliga och nya grönområden. För att motverka samhällsproblem relaterade till kvinnors upplevda säkerhet i grönområden och för att utmana uppfattningen att vegetation är underordnad, är det nödvändigt att integrera ekofeminism och intersektionalitet i beslutsprocesser. Detta för att identifiera och bekämpa maktstrukturer som gynnar en grupp på bekostnad av en annan och möjliggör exploatering av vegetation.

Nyckelord: Trygghet, vegetation, grönområden, ekofeminism, kvinnors upplevelse av trygghet, intersektionalitet.

Begreppsdefinition

ABSTRACT

The right to access public spaces at any time and in any place is a fundamental human right. However, many individuals, especially women and those diverging from the white and masculine heteronorm, experience feeling unsafe in these spaces. Areas with limited escape routes and poor visibility often foster feelings of unsafety. Such traits are common in urban green areas, particularly after dark, making them vulnerable to exploitation when safety measures are implemented. Amidst today's climate change challenges, it is crucial to protect and maintain our existing green areas, both for their ecosystem services and their right to exist in our world.

This study investigates the causes of women's perceived safety in urban green areas and explores the complex relationships among these variables with an ecofeminist standpoint. It includes a literature review on vegetation and perceived safety, along with a case study of Pildammsparken conducted through interviews, participatory observations, and a survey to complement the collected data.

Applying ecofeminist theory through an intersectional lens, the study demonstrates that vegetation alone is not the primary factor influencing perceived safety. Instead, vegetation plays a supportive role in enhancing well-being and fostering a sense of belonging. The findings indicate that the issue extends beyond the presence of vegetation, emphasizing broader societal structures and norms that shape perceptions of safety.

The research highlights the importance of initiatives that enhance safety by considering vegetation and gender equality, aiming to improve inclusivity and accessibility in both established and emerging green spaces. Addressing social issues concerning women's perceived safety in green areas, and challenging the perception of vegetation as inferior, requires integrating ecofeminism and intersectionality into decision-making processes. This approach is essential for recognizing and confronting power structures that enable the exploitation of vegetation and sustain privilege and inequality across different groups.

Keywords: Safety, vegetation, green areas, ecofeminism, women's perception of safety,

Dualism:

Dualism är ett begrepp som beskriver motsatta par och som grundar sig i motsättningar, till exempel mellan man och kvinna (Mallory, 2013).

Ekofeminism:

Ekofeminism fokuserar på kvinnors perspektiv och relationen mellan ekologi och feminism. Begreppet beskriver även ojämlika maktförhållanden där nutida system och strukturer bevarar problem med ekologiska och sociala kopplingar (Mallory, 2013).

Ekosystemtjänster:

Ekosystemtjänster är en form av bistånd som växtlighet ger sin omgivning med bland annat välbefinnande för människor och djur, klimatreglering, minskar översvämning, minskar urban värmeöeffekt och renar vatten (Kourdounouli & Jönsson, 2020).

Ekosystemotjänster:

Ekosystemotjänster menas med negativa aspekter som försämrar grönområden som till exempel dåligt underhåll, nedskräpning eller oönskat djurliv (Lis et al., 2019).

Grönområden:

Grönområden kan vara parker, parkliknande miljöer, naturmark i tätortsmiljö, närreklamationsområden, lekplatser, samt anlagda områden för fritidsaktiviteter som främst äger rum utomhus (Boverket, 2023).

Intersektionalitet:

Intersektionalitet har ett humanistiskt fokus med korsning mellan olika sociala kategorier (Kaijser och Kronsell, 2014). Det är ett analytiskt verktyg som belyser hur maktstrukturer uppstår och interagerar mellan sociala strukturer som kön och andra sociala praktiker i samhället (Kaijser och Kronsell, 2014).

Kvinna:

En kvinna är en person som identifierar sig som kvinna oavsett biologiskt kön, juridiskt kön eller könsuttryck (RFSU, u.å.).

Kön:

I den här studien definieras kön som biologiska faktorer som genitalier, könshormoner, reproduktiva organ och kromosomer vid födseln (Hirdman, 1988).

Otrygghet:

Otrygghet handlar om oron att utsättas för brott eller osäkra situationer där känslan kan upplevas som överväldigande (Brottsförebyggande rådet, 2023).

Trygghet:

Trygghet är en känsla som tolkas av den fysiska miljöns utformning, användning och sinnesintryck av egna eller andras erfarenheter (Boverket, 2022).

Vegetation:

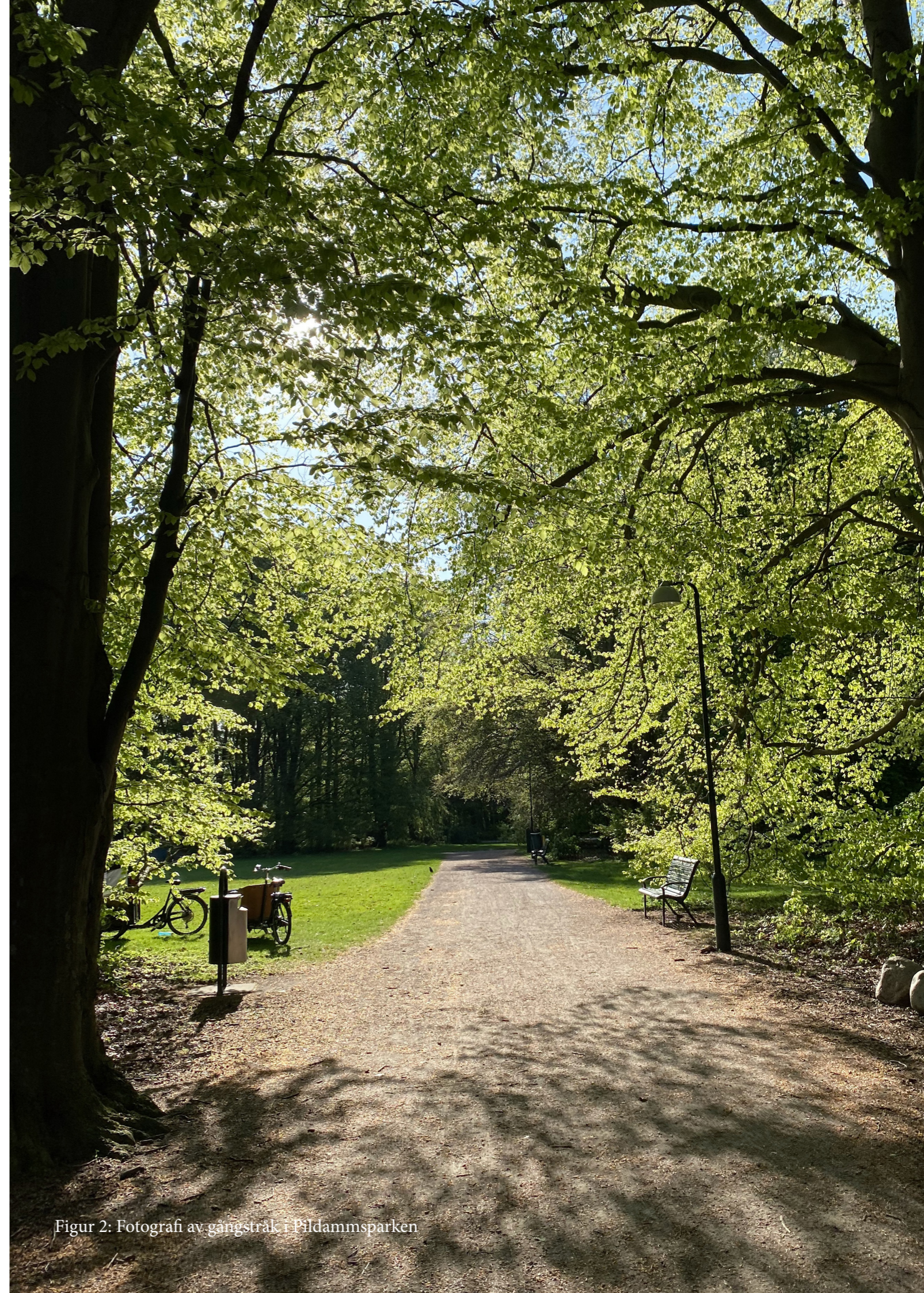
Vegetation är natur som består av träd, buskar och gräs (Mohd Hashim et al., 2016).

Innehållsförteckning

1. Inledning	10	Individa perspektiv		Identitet och könstillhörighet	
1.1 Bakgrund och problemformulering	12	på (o)trygghet	68	påverkar upplevelsen av parken	80
1.2 Syfte	15	Nära ut ur parken	69	Etnicitet påverkar känslan	
1.3 Mål	15	Skymd sikt ger mindre kontroll	69	av (o)trygghet	81
1.4 Frågeställningar	15	Betydelsefull och uppskattad vegetation	70	Utsatthet bland	
1.5 Avgränsningar	15	Skötsel av en park genererar känslan		HBTQ+-personer	81
		av trygghet	70	4.2.3.4 Alternativa trygghetsåtgärder	82
2. Teori	19	4.2.2.2 Otryggt vid mörker och dåligt väder	70	Belysning främjar	
2.1 Ekofeminism	20	Mörkrets inverkan på trygghet	70	trygghetskänsla	82
2.2 Intersektionalitet	22	Vädrets påverkan på upplevelsen av		Säkerhetspersonal och	
2.3 Feminism	24	(o)trygghet	71	övervakning	82
2.4 Genus	25	Strategier för att hantera otrygghet	71	Ökad aktivitet	82
2.5 Upplevd trygghet	26	4.2.2.3 Människlig närvaro		Ökad öppenhet	83
		Människor skapar (o)trygghet	72	Villiga att anpassa sig	83
		Människliga aktiviteter som främjar		Ett djuprotrat samhällsproblem	83
		otrygghet	72	4.2.4 Sammanfattning av intervjuer och enkät	84
		4.2.2.4 Anknytning till platsen och upplevelse			
		av trygghet	73		
		4.2.2.5 Identiteten avgör ens (o)trygghet	74	5. Diskussion	87
		Otryggt på grund av sin		5.1 Kvinnors upplevda trygghet i urbana grönområden	88
		könstillhörighet	74	5.2 Ett ekofeministiskt perspektiv på kvinnors upplevda	
		Rykten skapar otrygghet och osäkerhet	74	trygghet	93
		Minoritetsstress	75	5.3 Metoddiskussion	98
		4.2.3 Enkäten	76		
		4.2.3.1 Känslan av otrygghet i grönområden	76	6. Slutsatser	101
		Otryggt vid mörker	76		
		Oförutsägbara människor	77	7. Vidare forskning	104
		4.2.3.2 Känslan av Pildammsparkens			
		olika områden	77	8. Referenser	106
		Mörkrets påverkan	78		
		Växtligheten i parken	78	9. Bilagor	111
		Människor i parken	79	Bilaga 1	111
		4.2.3.3 Identitet kopplad till upplevelser i		Bilaga 2	115
		Pildammsparken	79		
3. Metod	29				
3.1 Litteraturstudie	32				
3.2 Fallstudie	32				
3.2.1 Val av fall	33				
3.2.1.1 Vegetation	34				
3.2.2 Deltagande observationer	44				
3.2.3 Spontanintervjuer	45				
3.2.4 Enkätundersökning	53				
3.2.5 Etiska principer	54				
3.3 Analysmetod av fallstudien	54				
4. Resultat	57				
4.1 Resultat från litteraturstudie	58				
4.1.1 Sociala faktorer	58				
4.1.2 Individuella faktorer	60				
4.1.3 Rumsliga faktorer	62				
4.2 Resultat från fallstudie	64				
4.2.1 Deltagande observationer	64				
4.2.2 Intervjuer	68				
4.2.2.1 Vegetationens					
karaktärsdrag	68				

1. Inledning

Det här avsnittet behandlar uppsatsens bakgrund och problemformulering tillsammans med syfte, mål, frågeställningar och avgränsningar.

Figur 2: Fotografi av gångstråk i Pildammsparken

1.1 Bakgrund och problemformulering

Staden är för många ett hem, en plats att känna tillhörighet till men det är även centrum för handel och ekonomi. Med andra ord har staden olika funktioner som ska samspela med varandra. Alla funktioner behöver inte uppfattas som positiva för alla stadens invånare eftersom staden bebos av olika människor vilket gör att staden förväntas möta en mångfald av behov. En grupp som utgör en stor del av stadens befolkning är kvinnor. Många kvinnor upplever otrygghet på offentliga platser i staden på grund av rädslan att utsättas för brott trots att statistiken visar att män löper större risk att utsättas för våld på offentliga platser (Rönblom et al., 2020). Sedan början av 2000-talet har Brottsförebyggande rådets nationella trygghetsundersökning (NTU) visat att kvinnor är den grupp som upplever störst otrygghet när de vistas ensamma på offentliga platser under sena kvällar (Brottsförebyggande rådet, 2023).

Män har under historien haft stort inflytande över planeringen av det offentliga rummet vilket har inneburit att den fysiska miljön har präglats av en patriarkal utformning (Listerborn, 2002). Det kan ha bidragit till att kvinnor har haft begränsad tillgång till offentliga platser där de känner sig trygga, då dessa platser inte har varit anpassade efter deras behov. Efe Güney (2022) påpekar även att administrativa institutioner historiskt sett har präglats av manlig dominans, vilket kan ha resulterat i att det kvinnliga perspektivet i stadsutformningen har förbisetts. Det behöver inte betyda att det har varit medvetet av män att forma staden utifrån mannens behov men resultatet har påverkat kvinnor som bor och rör sig i staden negativt. Med en urban miljö som till stor del är konstruerad av män, har det skapat fysiskt rumsliga problem för kvinnor i en man-made environment (Listerborn, 2002). Det här blir problematiskt för kvinnors upplevelse av trygghet och tillhörighet när deras behov inte speglas i det offentliga rummet.

Hudson och Rönblom (2020) skriver att kvinnors framtidsvisioner tenderar att avfärdas som naiva och irrelevanta vilket innebär att de visioner som realiserar tenderar att bestämmas av de dominerande gruppernas värderingar. Med andra ord har maskulina visioner dominerats över kvinnliga visioner. Till exempel har kvinnor oftast betraktats som offer snarare än medarbetare och drivkrafter för förändring (Hudson & Rönblom, 2020). Detta försvagar demokratiska processer genom att kvinnliga visioner av den goda framtida staden blir begränsade vilket även gör att kvinnor i det urbana rummet blir begränsade (Hudson & Rönblom, 2020).

Städer med sina fysiska platser som bland annat parker och torg, kan ge känslan att vara välkommen men även känslan av att vara rädd, vilket skapar känslomässiga utrymmen (Hudson & Rönblom, 2020). Städer har en fysisk struktur som för olika personer kan ge olika känslor eftersom de uppfattas på olika sätt. En person kan känna sig välkommen medan en annan kan känna sig rädd i samma område. Med det här menar Hudson och Rönblom (2020) att städer består av dimensioner mellan fysiska platser och känslomässigt utrymme. Stadens gestaltning kan skapa obehagliga platser vilket har medfört kritik mot stadsutformningen (Listerborn, 2002). Det berör inte minst upplevd otrygghet där rädslan för övergrepp i det offentliga rummet har skapat en slags geografisk rädsla som gjort att kvinnor upplever hinder mot att kunna röra sig fritt i staden (Listerborn, 2002).

Stadens mångfald av platser har olika karaktärer vilket kan medföra att otrygghet kan upplevas i samtliga av dem. Kvinnor har ofta stor rädsla för att utsättas för brott på offentliga platser eftersom de ser sig som potentiella offer och beskriver sig själva vara mindre säkra i jämförelse med män, bland annat när det kommer till att vistas omkring skogsliknande vegetation (Jansson et al., 2013). Jansson et al. (2013) refererar till Maas et al. (2009) som resonerar kring grönområden, främst i urbaniserade områden, som är förknippade med låg social trygghet. Boverket (2010) undersökte människors reaktioner vid olika typer av vegetation med varierad rumslig fördelning och struktur. Där framkom det att platser med mer omslutande tät vegetation upplevdes mer otrygga (Boverket, 2010). Undersökningen mellan vegetation och trygghet av Gunnarsson et al. (2012) visar liknande resultat där mer naturlig och tät vegetation ofta upplevs som mer otrygga miljöer men det behöver inte tyda på att tät vegetation alltid upplevs som otrygg.

För att öka tryggheten i städer i dagsläget, rekommenderas ofta att ta bort vegetation i grönområden, främst buskar (Lis et al., 2019). I Norra Fälåden i Lund genomfördes för några år sedan ett projekt om gallringsmetoder av vegetation av Sveriges lantbruksuniversitet och AF Bostäder. Gallringsmetoder ökar den upplevda tryggheten och bostadsområdet i Lund hade stora och vildvuxna grönytor som upplevdes som mörka och otrygga, särskilt bland kvinnor i området (Boverket, 2010). Genom gallringen och röjningen av planteringar i området har det ökat insynen och den upplevda tryggheten har blivit bättre (Boverket, 2010).

Det finns flera fördelar med att bevara vegetationen, inklusive möjligheter till lek och social samvaro, rekreation, vindsydd, luftrening och bevarande av biologisk mångfald (Gunnarsson, 2012). Vegetation som är tät och flerskiktad bidrar till många urbana ekosystemtjänster som bland annat tillför klimatreglering, minskad urban värmeöeffekt och vattenrening (Kourdounouli & Jönsson, 2020). Därav fyller vegetation en viktig roll genom att mildra klimatförändringarna som blir mer påtagliga genom att det kommer öka risken för extremväder vilket kommer att förstärka de urbana utmaningarna (Kourdounouli & Jönsson, 2020). Enligt Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), Summary for Policymakers i Climate Change 2023, kommer den mediana globala uppvärmningen år 2100 vara 3,2 grader över dagens median (Intergovernmental Panel on Climate Change, 2023). Det innebär att vegetationen har en viktig betydelse för urbana områden och har en viktig uppgift att anpassa städer mot de rådande klimatförändringarna. Vegetation som till exempel parker kan ge anpassningsförmåner genom att minska översvämningsrisker och tryck på avloppssystem i städer (Intergovernmental Panel on Climate Change, 2022). Dessutom bidrar vegetation i stadsområden till fördelar som förbättrar människors hälsa och välbefinnande där den biologiska mångfalden speciellt bidrar till den mentala hälsan (Jansson et al., 2013). Lis et al. (2019) nämner vegetationens fördelar för människor där den främjar rekreation och fysisk aktivitet, minskar stress och förbättrar upplevd hälsa.

Här kommer två viktiga aspekter av vegetation för hållbar stadsutveckling i konflikt med varandra. Vegetation bidrar å ena sidan med ekosystemtjänster samt livskvalitet för stadsbor men orsakar å andra sidan upplevd otrygghet hos kvinnor. Genom att undersöka upplevd trygghet i relation till vegetation utifrån kvinnors perspektiv, kan förståelsen och kunskapen om kombinationen av trygghet och vegetation minska risken för bortfall av vegetation i urbana områden samt öka kvinnors upplevda trygghet i grönområden. För att förstå denna konflikt avser vi att studera ett grönområde med hjälp av feministiska teorier för att uppnå en djupare förståelse av konflikten mellan vegetation och kvinnors upplevda otrygghet. Vi kommer därför att undersöka Pildammsparken i Malmö med hjälp av teorier om ekofeminism, intersektionalitet, feminism, genus och upplevd trygghet. Främst behandlar studien ekofeministisk teori som ligger till grund för förståelsen av relationen mellan vegetation och kvinnors trygghetsupplevelser. Ekofeminism fokuserar på patriarkat, intersektionalitet, sexismen och könsfrågor i relation till miljö (Wright, u.å.) vilket gör ekofeminism som teori användbart för vår studie. Pildammsparken blir uppsatsens fallstudie. Parken befinner sig centralt i Malmö och har många besökare, både från Malmö men även personer utanför staden. Dess rika växtlighet och varierande karaktär i olika områden är anledningen till att vi valt denna plats som vårt fall.

1.2 Syfte

Syftet är att utforska samspelet mellan kvinnors upplevda trygghet och urban vegetation för att främja trygghet för kvinnor i urbana grönområden samtidigt som vegetationen beaktas.

1.3 Mål

Målet är att analysera de underliggande faktorerna bakom kvinnors upplevda otrygghet i grönområden för att kunna identifiera möjligheter med att kombinera trygghet och vegetation, med fokus på att förbättra kvinnors upplevelse av trygghet i urbana grönområden utan att bortse från vegetationens betydelse och värde.

1.3 Frågeställningar

- Hur påverkas kvinnors upplevda trygghet av urbana grönområden?
- Vad kan ett ekofeministiskt perspektiv ge för kunskap vad gäller kvinnors upplevelser av trygghet i urbana grönområden?

1.4 Avgränsningar

Denna studie har ett genusfokus och vilar därför på en genusvetenskaplig grund. Därför har vi använt oss av kritisk feministisk teori i förhållande till trygghet i gröna stadsmiljöer samt ett intersektionellt perspektiv för att nyansera vår analys av insamlad data. Teorierna härrör från olika fält men är sammanlänkade med varandra. Dessa fält inkluderar feminism, ekologi, sociologi, filosofi, genusvetenskap, stadsplanering, politik samt miljövetenskap. Fallstudien inriktar sig på kvinnor från 16 år och äldre. Eftersom urbana grönområden relaterar till en bredd av olika ämnen, har vi valt att koncentrera oss på en specifik stadspark, Pildammsparken, som är relevant för trygghetsanalys med koppling till dess vegetation. Parken har en variation mellan öppna ytor med mindre vegetation och stängda utrymmen med tät vegetation vilket gör den relevant att studera för studiens syfte.

Figur 3: Karta över Sverige, markerat med Malmö
Figur 4: Karta över Malmö

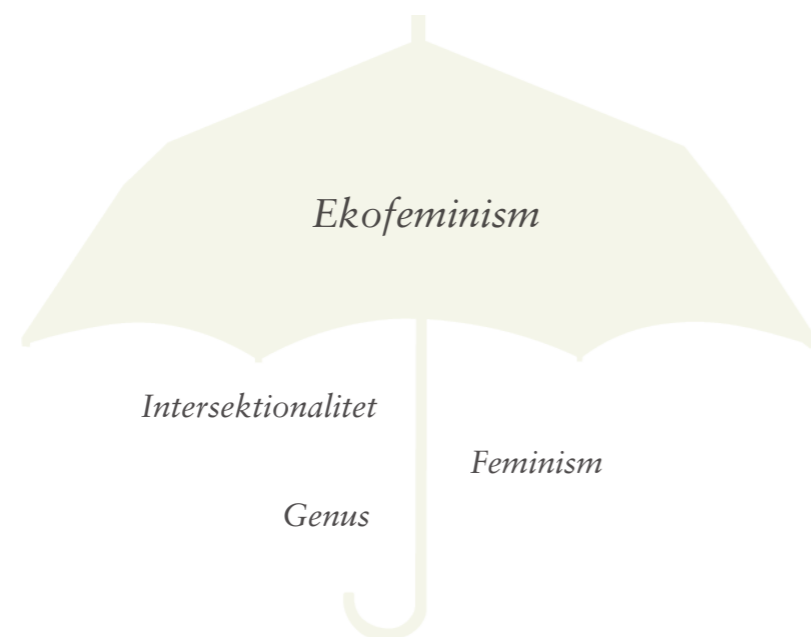

Figur 5: Fotografi av den lilla dammen i Pildammsparken

2. Teori

Avsnittet behandlar uppsatsens teorier och förhållningssätt. Uppsatsen använder sig av kritisk feministisk teori som har legat till grund för att få en djupare förståelse för upplevd trygghet samt för att besvara studiens frågeställningar. I framtagandet av de olika teorierna har vi utgått från en bred samling litteratur bestående av böcker, rapporter och vetenskapliga artiklar. Ekofeminism är den övergripande teorin som de övriga teorierna ingår inom, bortsett från "Upplevd trygghet" som är en egen teori.

2.1 Ekofeminism

Ekofeminism är en representation inom både miljö- och feministiska teoribildningar som förklarar ett befintligt och ömsesidigt förtryck mellan natur och kvinnor (Mallory, 2013). Mallory (2013) refererar till Noël Sturgeon (1997, s. 254) som definierar ekofeminism som "en rörelse som gör kopplingar mellan miljöism och feminism". Närmare förklarar han att ekofeminism belyser sambandet mellan ideologier som tillåter orättvisor och som stödjer exploatering och förstöring av miljön, vilket implicerar en korrelation mellan dessa ideologier (Mallory, 2013).

Ekofeminism undersöker maktförhållandet mellan människan och natur och ifrågasätter mänsklig dominans (Kaijser & Kronsell, 2014). Ekofeminism inkluderar ett intersektionellt arbete genom att bland annat inkludera icke-mänskliga subjekt i maktanalysen vilket medför stor relevans vid miljöfrågor eftersom flera maktstrukturer samverkar för att objektifiera naturen (Kaijser & Kronsell, 2014). Det krävs djupgående analyser av komplexa sociala dimensioner för att kunna lösa miljöproblem och intersektionell analys visar att maktstrukturer inom institutioner av sociala praktiker speglas i det materiella och kan manifesteras sig i det offentliga stadsrummet (Kaijser & Kronsell, 2014) som för den här studien behandlar grönområden.

Förtrycket av natur, kvinnor och djur är en kultur av dominans av maskulinitet (Mallory, 2013). Mallory (2013) argumenterar för att dominans kan sammanlänkas genom dualism och dess processer, där kultur/natur, vita-/icke-vita människor och man/kvinna placeras i opposition till varandra. Enligt Mallory (2013) är dessa motsatspar könsbestämda där den första termen symboliserar maskulinitet och den andra femininitet och att den första överordnar den andra.

Wright (u.å.) skriver att ekofeminismen visar på hur normaliteter i samhället tillåter dominans över kvinnor och, som hon förklarar det, den naturliga världen. Mallory (2013) har liknande resonemang och argumenterar därav för att dualismen utsätts i den mänskliga världen med att det humanistiska överordnar naturen. Kvinnan symboliseras med natur och djur enligt den västerländska kulturens metafysiska system av dualism som innebär att dessa framställs som underordnade och därmed kan domineras som exploateringsbara resurser då de anses som "mindre rationella" och "mindre mänskliga" för att de associeras med kroppen där det mer "manliga" associeras med sinne och rationalitet (Mallory, 2013). Kvinnor och natur är underordnade och prioriteras därför bort inom planering vilket leder till en obalans mellan trygghet respektive vegetation. Detta kan leda till att kvinnors trygghetsbehov negligeras till förmån för andra faktorer och att grönområden avträds för utvecklingsprojekt. Denna obalans innebär bristande hänsyn till både individens trygghet och miljöns välmående i planeringsbeslut. Komplexiteten i hur trygghet och vegetation förhåller sig till varandra inom planering leder till bortfall av det ena eller det andra.

Ekofeminism som en teoretisk hållning definierar sammankopplingar mellan ekologiska problem och förtryck av kvinnor vilket är nödvändigt för att diskutera förbättringar av miljö rättvisa (Mallory, 2013). Miljö rättvisa är ett begrepp som har tydliga kopplingar till ekofeminismen (Holifield, 2013). Målsättningen med miljö rättvisa är att säkerställa skydd mot oproportionerliga miljöfaror för alla människor, oavsett etnicitet, nationalitet eller inkomst (Holifield, 2013). Med andra ord redogör begreppet miljö rättvisa för en rättvis tillgång och användning av miljön för alla människor.

2.2 Intersektionalitet

Intersektionalitet syftar på att makt bygger på självförstärkande relationer av förtryck, vilket kräver en komplex förståelse av makt (De Los Reyes et al., 2005). Fokus ligger på maktens helhet snarare än på separata kategorier, då maktrelationer ömsesidigt förstärker och konstruerar varandra (De Los Reyes et al., 2005). En intersektionell analys grundar sig i sociala teorier om att identifiera maktrelationer men framförallt med en feministisk förståelse av makt (Kaijser och Kronsell, 2014), med hänsyn till ojämlikhet baserat på föreställningar om ras, klasstillhörighet och nationella gränser (De Los Reyes et al., 2005). Intersektionalitet har växt fram inom feministisk teori som ett analytiskt verktyg för att undersöka hur individer och grupper påverkas av maktstrukturer som grundar sig i sociala kategoriseringar (Kaijser och Kronsell, 2014).

De Los Reyes et al. (2005) menar dock att intersektionalitet bör ses bortom det feministiska fältet för att inte riskera att osynliggöra andra teoretiska insatser och deras resultat. Wyatt et al. (2022) förklarar att intersektionalitet kan anses som både teori och ett analytiskt verktyg som analyserar hur identitet är kopplade till makt och privilegier. Data som analyseras genom en intersektionell lins, bör jämföras med grupper som både liknar och skiljer sig från målgrupperna för att identifiera strukturer av ojämlikhet (Wyatt et al., 2022). Wyatt et al. (2022) argumenterar för att en sådan jämförelse avslöjar hur maktstrukturer håller en grupp förtryckt men samtidigt tillåter en annan grupp att frodas. Interaktionen mellan individuella handlingar, institutionella praktiker, normer, rutiner och strukturella relationer skapar specifika former av maktutövningar (De Los Reyes et al., 2005). Enligt De Los Reyes et al. (2005) är det centralt att analysera denna dynamik för att förstå hur olika former av förtryck utvecklas och förstärks.

Valentine (2007) argumenterar för att intersektionalitet involverar många fler målgrupper än bara kvinnor. Det handlar även om andra sociala kategorier som diskrimineras i samhället utifrån ålder, klass, sexualitet, funktionsvariation med flera (Valentine, 2007). Det gör att en intersektionell analys är nödvändig för att hantera kvinnors mångfald inom olika sociala kategorier och för att säkerställa att deras unika eller gemensamma behov integreras. Det innebär att analysera kvinnor med varierande ålder, sexualitet, funktionsnedsättningar och etnicitet, samt olika kombinationer av dessa sociala faktorer.

Skillnadsskapande är ett intersektionellt angreppssätt som belyser maktutövning som en dynamisk process som bidrar till kategoriseringar. Rósen (2010) menar att skillnadsskapande praktiker bidrar till att vissa kategorier görs betydelsefulla, vilket påverkar hur människor konstruerar sin identitet. Skillnadsskapande praktiker kan manifesteras sig genom bland annat kön, klass, etnicitet och nationalitet och är relationellt, vilket innebär att enskilda händelser eller fenomen inte kan analyseras isolerat utan måste ses ur ett bredare sammanhang (SOU 2014:34; Fiebranz, 2010). Dessa praktiker kan ta sig olika former och grundar sig bland annat i ursprung, tilldelade egenskaper, tillgång till resurser samt individens position och status (Fiebranz, 2010). Dessa praktiker är integrerade i vardagshandlingar på både individuell och organisatorisk nivå (Brodin, 2010).

Meyer (2003) myntade begreppet "Minoritetsstress" som belyser olika stressfaktorer hos individer som inte tillhör majoritetssamhället, såsom erfarenheter av fördomsfulla incidenter, förväntningar på att bli avvisad, behovet av att dölja sin identitet samt anpassningsstrategier som används för att hantera dessa påfrestningar (Meyer, 2003). Minoritetsstress kan tillämpas på grupper definierade utifrån etnicitet, individer inom hbtq+-gemenskapen men även grupper med stigmatiserande egenskaper, stigmatiserade fysiska sjukdomar och de som har antagit stigmatiserande märken som kroppspiercing (Meyer, 2003).

2.3 Feminism

Feminism är en politisk rörelse som arbetar för att kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter i samhället, där målet är att samhället ska vara jämställt (Nationalencyklopedin, u.å.). Därmed kan feministiska analyser användas till centrala geografiska frågor inklusive stad och utveckling (Valentine, 2007).

Feministisk teori strävar efter att synliggöra hur kön är kopplat till maktstrukturer (Svedberg & Kronsell, 2003). Feminism studeras genom att applicera ett kvinno- eller genusperspektiv på de fenomen som ska studeras (Patel & Davidson, 2011). Det har kritiserats inom den neutrala forskningen som är företrädd av ett manligt ideal där ett "könlöst" manligt sätt att författa texter och formulera teori ofta används (Patel & Davidson, 2011). Det kan uppfattas provocerande att inte längre synliggöra mannen som en norm utan endast ett kön (Svedberg & Kronsell, 2003). Med andra ord har "mannen" som en representant för den stereotypiska människan, tidigare varit en utgångspunkt eller en referens att utgå från vid olika företeelser och att det idag kan uppfattas som provocerande att kritisera den tidigare normen som inte tog hänsyn till eller involverade andra grupper i samhället.

Svedberg och Kronsell (2003) har tagit hjälp av Evelyn Fox Keller som belyser begreppet "dynamisk objektivitet". Begreppet grundar sig i en kritik av intersubjektivitet vilket kan förklaras som en relation mellan studieobjektet och subjektet (Svedberg & Kronsell, 2003). Enligt författarna innebär detta att slutresultatet ska bli detsamma oavsett vem som har studerat fenomenet (Svedberg & Kronsell, 2003). Från ett feministiskt perspektiv anses inte detta vara möjligt eftersom identitet och kunskapsproduktion anses vara sammankopplade (Svedberg & Kronsell, 2003) vilket gör dynamisk objektivitet centralt inom forskning. Den belyser betydelsen av en pluralisk syn på kunskap där det krävs öppenhet med olika perspektiv och vinklar för att kunna närma sig dynamisk objektivitet (Svedberg & Kronsell, 2003).

2.4 Genus

Erikson och Goten (2020) argumenterar att politik inkluderar alla maktstrukturer där en grupp kontrollerar en annan. Därför är genus inte bara en neutral beskrivning av identitet eller roller baserade på kön, utan också en central mekanism för att organisera dominansförhållanden i samhället (Erikson & Goten, 2020). Genuskontraktet avser normer, föreställningar och handlingar som definierar könsroller i specifika situationer (De los Reyes, 2001). Hirdman (1984) menar att staten och samhället skapar strukturella utrymmen för individernas beteenden. Detta gäller även på mikronivå och särskilt i relation till normer, värderingar och föreställningar som reglerar och legitimerar överenskommelser om rättigheter, skyldigheter mellan kvinnor och män.

Begreppet genus utmanar tanken om att kön, könsidentitet och könsbeteende är biologiskt betingande (Erikson & Goten, 2020). Erikson och Goten (2020) menar att dessa är socialt konstruerade fenomen, påverkade av språk, kultur och samhälle där de manliga egenskaperna värderas högre än kvinnliga. Detta kan synas tydligt i det offentliga stadsrummet där normer förtydligas och normaliseras (Erikson & Goten, 2020). Enligt denna uppfattning är människor inte formade som män eller kvinnor vid födseln, utan snarare genom socialiseringsprocessen i olika genusroller (Erikson & Goten, 2020). Människor påförs stereotypa könsroller och system, vilket begränsar deras tankar och handlingar. Samtidigt formar individer, baserat på denna könsuppdelning, samhälleliga strukturer (Hirdman, 1988). Att se genus som en mänsklig konstruktion innebär att betrakta det som ett verktyg för att överbygga den grundläggande dualistiska uppdelningen mellan kön/ kropp-genus (Hirdman, 1988).

Enligt Erikson och Goten (2020) innebär genusordning att genus både är en praktik och en struktur. Detta perspektiv betraktar genus som ett resultat av den ständiga interaktionen mellan samhälleliga strukturer och individuella handlingar (Erikson & Goten, 2020). Könsrelationer är integrerade i samtliga institutioner och även om de inte alltid är den primära strukturen, är de av betydande vikt (Connell, 1987). De Los Reyes (2001) menar att genusordning fokuserar på en förståelse av genus som process, skillnad och rörelse, istället för att enbart lyfta fram strukturella faktorer (De los Reyes, 2001). Detta är ett perspektiv som ger möjlighet att undersöka kvalitativa aspekter i genusrelationer i empiriska studier (De los Reyes, 2001).

2.5 Upplevd trygghet

Trygghet är ett begrepp som kan användas för att förstå vad som händer i samhället vad gäller otrygghet och rädsla (Rönblom et al., 2020). Rönblom et al. (2020) argumenterar för att trygghet kan upplevas som både statisk och dynamisk vid olika tillfällen, det gör att upplevelsen av trygghet är föränderlig över tid och rum. Rönblom et al. (2020) påstår även att upplevd trygghet får sitt innehåll i relation till sociala sammanhang och platser. Det gör att upplevd trygghet varierar i intensitet beroende på vart eller när man befinner sig på någon specifik plats. Rönblom et al. (2020) argumenterar för rädsla som något mentalt och som påverkas av och grundar sig i rykten, tidigare erfarenheter eller maktrelationer mellan grupper i samhället.

Rönblom et al. (2020) resonerar att upplevd otrygghet skapar otillgänglighet och ojämlikhet, vilket de menar är ett problem. De skriver att trygghet idag betraktas som den enskildes ansvar, till exempel kan det handla om att inte röra sig på fel plats vid fel tillfälle vilket är ett ansvar som ofta tillskrivs kvinnor (Rönblom et al., 2020). De argumenterar för att det är platserna som beskrivs som otrygga och att det är dem som kvinnor bör akta sig för, när det snarare är en eventuell förövare som är grundorsaken till otryggheten (Rönblom et al., 2020).

Det finns uppdelningar av trygghetsfrågor mellan kortsiktiga åtgärder och långsiktiga ambitioner (Rönblom et al., 2020). För att förbättra tryggheten har stadsplanerings- och stadsutvecklingssammanhang fokuserat på att bygga bort otrygga miljöer genom att exempelvis förbättra belysningen, rensa bort buskage eller generellt öka skötseln i den fysiska miljön för att människor ska känna sig trygga (Rönblom et al., 2020). Problemet med upplevd otrygghet på offentliga platser är dock ofta djupare än så, eftersom det även är en del av ett jämställdhetsarbete (Rönblom et al., 2020). Fysisk planering visar på kortsiktiga åtgärder och att det finns ett glapp mellan kortsiktiga åtgärder gällande fysisk utformning och långsiktiga ambitioner som syftar till att förändra maktförhållanden (Rönblom et al., 2020). Rönblom et al. (2020) ställer sig därför kritiska till kortsiktiga åtgärder som den enda lösningen för att kvinnor ska känna sig trygga på offentliga platser.

Makt är ett centralt begrepp inom trygghet (Rönblom et al., 2020). Makt handlar om vem eller vilka som ges utrymme och för vilka utrymme stängs i hur trygghet ges mening (Rönblom et al., 2020). Trygghet kan upplevas på olika sätt och varierar mellan personer (Rönblom et al., 2020). Något som kan vara tryggt för en person kan upplevas som otryggt för en annan (Rönblom et al., 2020). Eftersom trygghet är subjektivt, alltså någonting som människor upplever, argumenterar Rönblom et al. (2020) att det därmed ofta blir definierat av de grupper eller personer som ges makt.

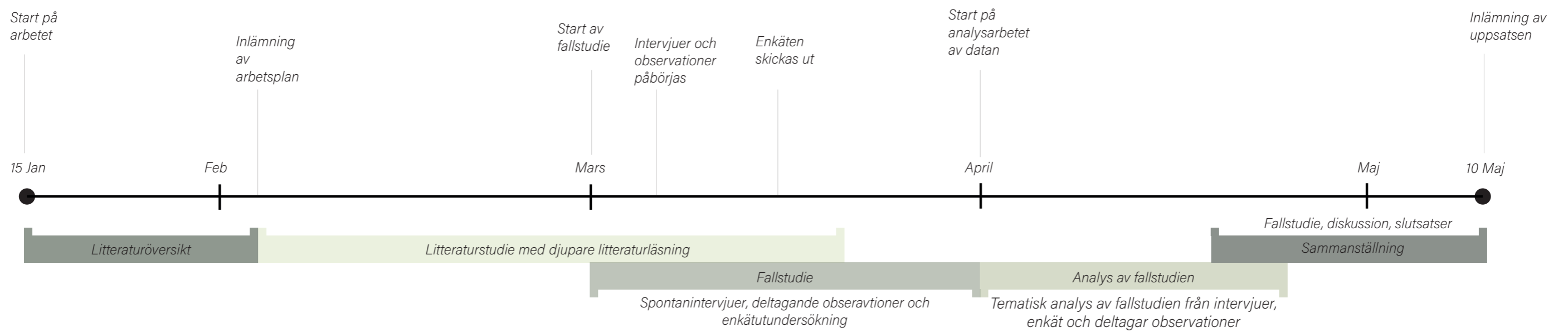
Figur 6: Skiss av mänsklig rörelse i förhållande till vegetationen vid område 2 längs den stora dammen. Skissen visar den öppna rumsligheten som sträcker sig mot dammen från det skogslika området som utgör gränsen mellan område 2 och 3.

Figur 7: Fotografi av stenar längs gångstråken

3. Metod

Här presenterar vi uppsatsens insamlingstekniker och övergripande forskningsdesign som varit till grund för att besvara studiens frågeställningar.

Figur 8: Tidlinje över arbetsprocessen

Studiens inledande fråga undersöktes inom ämnena vegetation och upplevd trygghet genom litteraturstudier. Vi gjorde en fallstudie av Pildammsparken genom intervjuer, en enkätstudie och plats observationer. Litteraturstudien var till hjälp för fallstudien för att vi skulle få så omfattande kunskap som möjligt och vägledning inför utformningen och formuleringen av intervjufrågorna. Vi genomförde en enkät som komplement till intervjustudien inom ramen för vår fallstudie. Observationer av människor och rumsligheten i Pildammsparken genomfördes parallellt med litteraturstudien. Intervjuerna genomfördes under mars månad där årstid och väder lämpade sig bra för att kunna utföra intervjuer utomhus eftersom det fanns fler människor i parken jämfört med tidigare på året.

3.1 Litteraturstudie

Uppsatsen omfattar en litteraturstudie som analyserar ämnet utifrån forskningsbelägg samt sammanställer och analyserar tidigare kunskap i ämnet. Litteraturstudien skapar grund för att få kunskap och förståelse inför fallstudiens intervjuer och enkäter (Patel & Davidson, 2011). Vi har utfört databassökning från olika bibliotek för att ta fram relevant litteratur inom upplevd trygghet och vegetation. Böcker, artiklar och rapporter var de främsta källorna. Studien har utgått från en västerländsk kontext, då detta är relevant för Pildammsparkens geografiska läge och de tillhörande kulturella och sociala faktorerna. Studien inleddes med en litteraturoversikt i syfte att få grundläggande kunskap inom ämnena trygghet och vegetation för att sedan gå över till en mer djupgående läsning av utvalda källor. Litteraturstudien gjordes framförallt i början av arbetsprocessen men bearbetades under hela arbetets gång.

3.2 Fallstudie

Vi har arbetat med en fallstudie som genomfördes i Pildammsparken i Malmö. Syftet med att genomföra en fallstudie var att ge en förståelse av problemet och att få så täckande information som möjligt (Patel & Davidson, 2011), i relation till kvinnors upplevda trygghet i grönområden. Sharam (1988) påpekar att användningen av både kvantitativ och kvalitativ data i fallstudier kan förekomma i varierande omfattning. Specifika metoder för insamling eller analys krävs inte, alla vetenskapliga insamlingsmetoder kan användas beroende på inriktning (Sharam, 1988). Det rör sig istället om en form av triangulering som kan stärka reliabiliteten och validiteten i undersökningen (Sharam, 1988).

Fallstudier kan omfatta olika metoder som intervjuer, fältstudier och observationer (Hamel et al., 1993). Tellis (1997) listar fem olika källor till bevis som är viktiga för en fallstudie, såsom dokumentinsamling, arkivregister, direkta observationer, deltagande observationer och fysiska artefakter. I vår studie valde vi främst kvalitativ inriktning med fokus på deltagande observationer och intervjuer med en kompletterande enkätundersökning. Vi tillämpade dessa metoder för att få en djupare förståelse av parkens användning samt för att få reda på människors upplevelse av parken. Fallstudien baserades till stor del av etnografiska arbetssätt för att få förståelse och information angående kvinnors upplevelse av trygghet i relation till urban vegetation. Den etnografiska forskningsprocessen baseras ofta på fältarbete med olika, framförallt kvalitativa forskningstekniker, vilket inkluderar engagemang i användarnas liv över en längre tidsperiod (Aull Davies, 2008).

3.2.1 Val av fall

Vi sökte en mångfald av människor som deltog i vår studie, därför ansåg vi att Pildammsparken lämpade sig bra för studien eftersom parken är centralt belägen i Malmö. Det finns goda gång- och cykelvägar till och från parken samt närliggande busshållplatser. Busslinjerna passerar olika stadsdelar runt om i hela Malmö, vilket bidrar till att främja en variation av besökare. Parken gränsar även till områden med olika socioekonomisk status vilket möjliggör för användning av olika samhällsgrupper. Vi valde även Pildammsparken på grund av att den möjliggör för olika aktiviteter med sina klippta gräsmattor, planteringar och vattenyta som sköts kontinuerligt (Malmö stad, 2023; Hårde, 2013). Parken har också ett rikt och varierat ekosystem och biologisk mångfald (Malmö stad, 2023).

Vi har valt att begränsa oss till ett enskilt fall, Pildammsparken, med tanke på dess potential att möjliggöra generaliseringar och slutsatsdragning baserat på studiens syfte. Enligt Flyvbjerg (2006) kan ett enskilt fall vara tillräckligt för att dra slutsatser och generalisera på grund av den kunskap som samlas in genom fallstudien. Vi ämnar att utforska kvinnors upplevelse av otrygghet med Pildammsparken som fall på grund av parkens varierande vegetation med både öppna och täta områden.

För att underlätta analysen av Pildammsparkens rumslighet i förhållande till trygghet, delade vi upp området i fyra olika delar baserat på parkens varierande vegetation och karaktär. Detta gjordes även för att underlätta för enkätrespondenterna att effektivt navigera i de delar av parken där de hade åsikter.

3.2.1.1 Vegetation

Syftet med detta avsnitt är att förtydliga begreppet vegetation eftersom det har en central roll för studien. Vidare är avsikten att synliggöra att vegetation är brett och därmed innefattar alltifrån små växter till större grönstruktur.

Vegetation kan definieras som ett system av en variation växtarter (van der Maarel, 2005). Dessutom kan vegetation beskrivas som ett samlingsnamn för enskilda växter och en mångfald av växter (Sebata, 2018). Vegetation utgörs av växter vilket gör att den gestaltas genom olika livsformer eller strukturer (Sebata, 2018; Greig-Smith, 1979; Kapfer et al., 2017). Vegetation kan därmed vara i olika skalor som till exempel stora träd som bok och ek, i mindre skalor som till exempel buskar och lägre träd och i små skalor som till exempel klippta ängar av gräs och örtartade växter som blommor (Greig-Smith, 1979; Kapfer et al., 2017).

Vegetation har många bidragande egenskaper genom dess rumslighet (Franklin et al., 2020). Förutom att vegetation ger viktiga ekologiska värden, bidrar den även till estetiska värden. Olika sammansättningar av växter ger olika rumsliga förhållanden beroende på deras storlek och art samt mängden växter i ett område (Franklin et al., 2020). Växters komposition kan påverka upplevelsen av en plats. Om det är många eller få växter, vilka skalor de har, hur de är sammansatta samt hur de förhåller sig till varandra. Vegetationens variation av olika skalor och mängd ger upphov till hur upplevelsen av en plats ges. Det gör att vegetationens komposition spelar roll för både upplevelsen av grönområdena samt deras ekologiska funktion och hållbarhet. Växters utseende påverkar hur den rumsliga karaktären upplevs beroende på dess form, storlek och komposition med andra växter. Med andra ord kan vegetation ha olika struktur. Flerskiktad vegetation innehåller växter på olika höjder, som fältskikt, buskskikt och trädskikt (Jansson et al., 2012). Det medför variation i vegetationens rumsliga karaktär och hur människor upplever rumsligheten och vegetationen på en plats. Flerskiktad vegetation som ofta har en naturlig karaktär med friväxande fält-och buskskikt, är ofta omtyckt av människor trots att den kan framkalla rädsla (Jansson et al., 2012). Upplevelsen av en plats kan dessutom påverkas av exempelvis hur tätt träd och buskar är placerade. Det gör att karaktären kan vara mer öppen eller sluten vilket påverkar den rumsliga upplevelsen.

Sammantaget utgörs vegetation av växter som inkluderar olika strukturer och skalor. Förutom att vegetation förbättrar miljön med dess kvaliteter och bidrar till ökad biologisk mångfald, påverkar den människors upplevelser. Vegetation kan gestaltas i en rad olika sammansättningar och karaktärer som kan påverka människors upplevelser av en plats och dess rumslighet.

Kartan nedan visar Pildammsparken med dess vegetation av träd, buskar, gräs, ängar och dammar. Parken är uppdelad i fyra olika områden som varierar i vegetationsstruktur och karaktär. Som kartan visar är det mer tät vegetation som träd och buskar vid område 4 samt delar av område 1 och 3. Framförallt består område 1 av öppen vegetation som gräs, ängar och den lilla dammen. Område 2 är nästan helt bestående av öppen vegetation med bidrag av den stora dammen och område 3 består mycket av öppen vegetation trots dess variation med tät vegetation. Kartan visar även platser i Pildammsparken som ofta är besökta av parkens användare och som utmärker sig från resterande platser i parken med specifika aktiviteter eller landmärken.

Karta över Pildammsparken

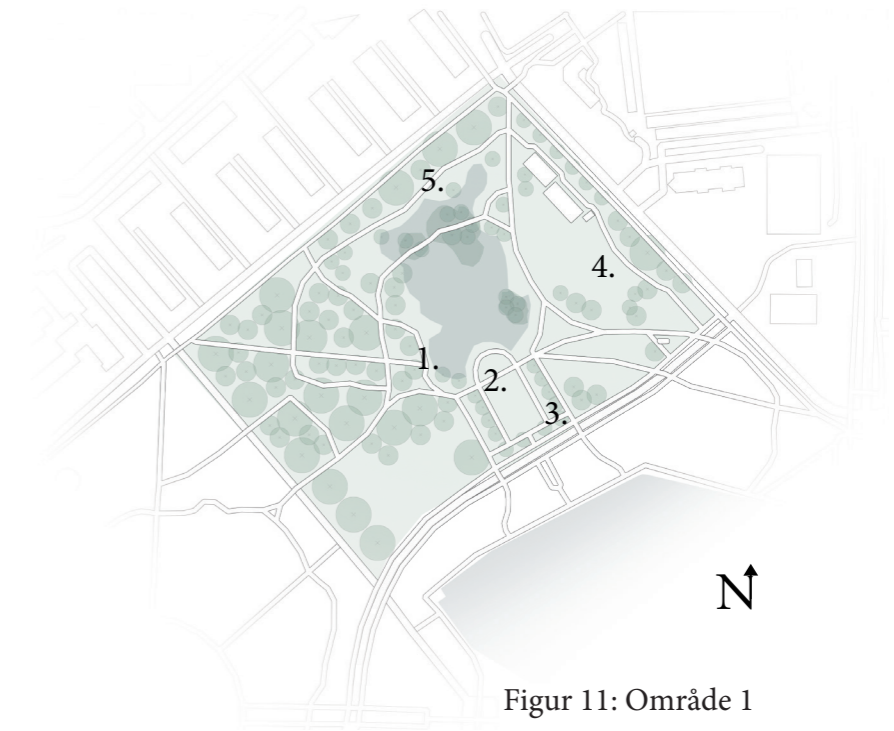

Figur 10: Karta över Pildammsparken

Område 1

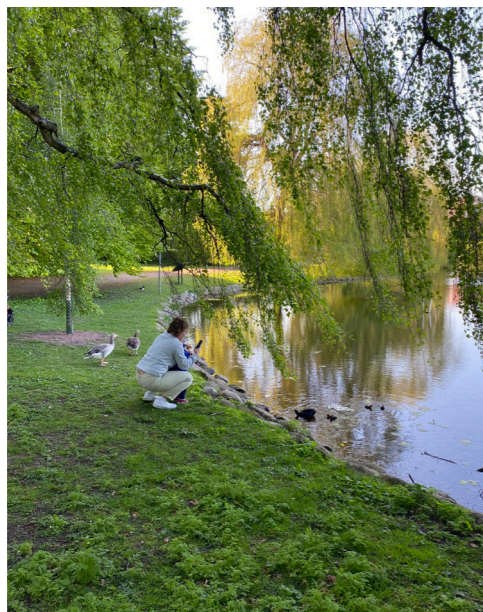
Kartan till höger i figur 11 visar område 1 av Pildammsparken. Siffrorna på kartan motsvarar bilderna med samma nummer, vilket även gäller för de kommande åtta sidorna.

Område 1 involverar en lekplats, offentliga toaletter och Galatheas hage. Område 1 har öppna ytor med klippta gräsmattor och zoner för rekreativa aktiviteter (figur 10 och 11). Galatheas hage utgör en lugn avdelning för avkoppling och har en rektangulär form. De västra och sydvästra delarna av område 1 har en annan karaktär med tät buskvegetation och höga träd; belysningen är begränsad i denna del och det finns utrymme för att vistas i buskaget. Bild 1, 2 och 4 nedan visar de öppna ytorna med klippt gräsmatta som ger tydlig sikt över den närmsta omgivningen medan tät vegetation omger platserna vilket ger en känsla av kontroll över platsen och därmed påverkar trygghetsupplevelsen. Bild 3 och 5 visar de delar av område 1 som har tätare vegetation och som kan upplevas som otrygga på grund av försämrad sikt över omgivningen. Dessa platser skapar dolda utrymmen som kan ge känslan av otrygghet. Runt den lilla dammen i område 1 finns det kraftiga bestånd av träd som kaukasisk vingnöt och kinesisk sekvoja som skapar en exotisk stämning på området (Hårde, 2014). Det finns även björkar samt katsuraträd, som ibland har en buskliknande form, vilket ger platsen dess unika karaktär (Hårde, 2014).

Figur 11: Område 1

Bilderna nedan är fotograferade 7e maj 2024.

1.

2.

3.

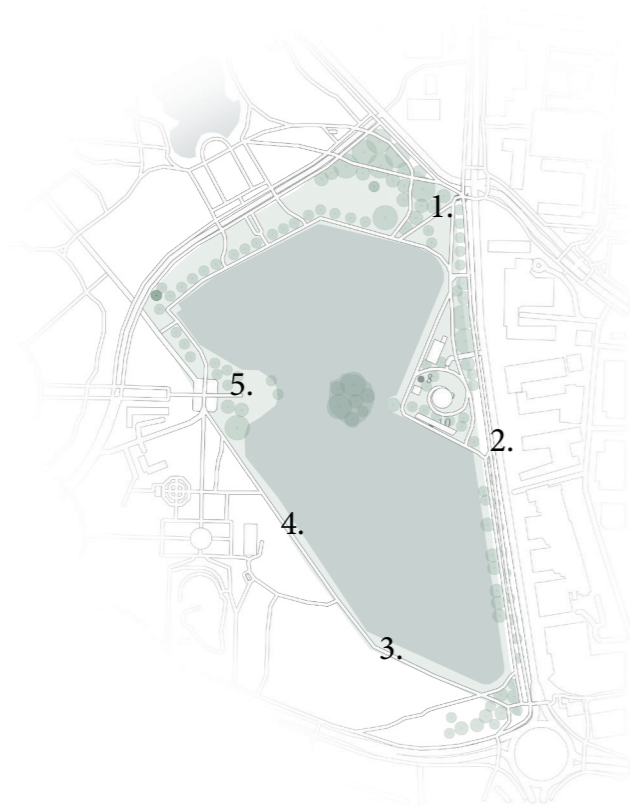

4.

5.

Område 2

Figur 12: Område 2

Kartan i figur 12 visar område 2 av Pildammsparken. Det här området omfattar huvudentrén, stora dammen som utgör en central del av parken, ett vattentorn och ett utegym (figur 12). Som figur 12 visar finns här även Margaretapaviljongen som är belägen väster om stora dammen intill en parkeringsplats och som är en samlingsplats för besökare att kunna njuta av utsikten över vattnet. Soltrappan, som är belägen i östra delen av parken, är en plats där besökare kan koppla av och njuta av solen. Växtligheten längs dammen möjliggör relativt fri sikt. Växtligheten åt väster har dock en mer tät vegetation. Bänkar är placerade runt hela dammen. Bilderna nedan visar område 2 som generellt har en öppen och låg vegetation av klippt gräsmatta och den stora dammen. Bild 1 och 5 visar delvis omslutande vegetation runt platserna med träd och buskar men där ytan trots det, består av öppen och låg vegetation. Bild 2, här har platsen en relativt öppen karaktär med närheten till trafiken till vänster i bild och stora dammen till höger i bild. Vegetationen ger till viss del en omslutande känsla där träden och buskarna ramar in promenadstråket. Bild 3 visar rumsligheten vid gångstråket runt stora dammen som har en öppen vegetation med klippt gräsmatta och vatten. Bild 4 visar hur vegetationen ramar in en sida av promenadstråket vilket får en stängd karaktär medan den andra sidan möts av dammen med öppen karaktär. Detta område har olika sorter av pilträd runt dammen som bidrar till den unika rumsligheten och atmosfären. Dessa inkluderar vitpil, knäckepil samt kaskadpil som sträcker sig längs stråken vid den stora dammen (Hårde, 2014). Vissa träd står vid vattnet där kronorna hänger över vattenytan.

Bilderna nedan är fotograferade 7e maj 2024.

1.

2.

3.

4.

5.

Bilderna nedan är fotograferade 7e maj 2024.

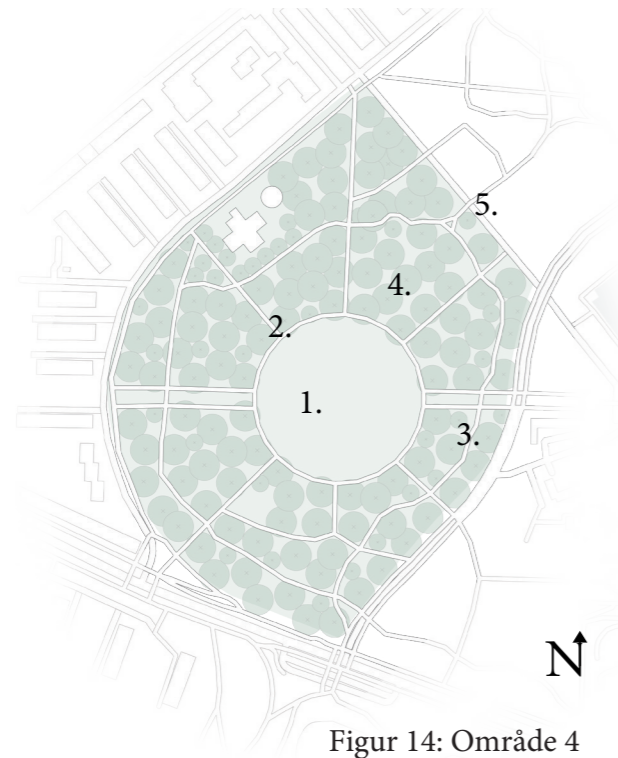
Område 3

Kartan i figur 13 till höger visar område 3 av Pildammsparken. Område 3 (figur 13) omfattar en utomhusteater (Pildammsteatern) och en botanisk trädgård (Kronprinsessans blomstergata). Det har ett nätverk av gångstigar som leder till små semi-privata utrymmen i ett labyrintliknande mönster. Här finns flera trädgårdar med olika blomsterarter, särskilt längs Kronprinsessans Blomstergata som visas i bild 5. Bild 2 visar Pildammsteatern som har en cirkelformad layout omgiven av växtlighet som skapar en omslutande känsla. Vissa delar av område 3 har öppna gräsmattor, medan de flesta har mer av en karaktär av tät vegetation och skymd sikt som syns i bild 1, 2 och 4 i bakgrunden. Vad gäller tillgänglighetsfrågor, finns det en ramp för rörelsehindrade som leder hela vägen upp till teatern (bild 1). Som syns i bild 3, 4 och 5 har område 3 stora öppna ytor med vegetation i låg höjd vilket ger god sikt men även omslutande högre och tätare vegetation kring platserna vilket kan påverka den upplevda tryggheten. I detta område finns det blomsterväxter som annueller och perenner. Träd som kan identifieras på denna plats är bland annat bok, ginkgo, ett kinesiskt tempelträd samt ullungrön (Hårde, 2014). Växtligheten på området ger en känsla av mångfald med öppen botanisk miljö.

Figur 13: Område 3

Område 4

Figur 14: Område 4

Kartan till höger visar område 4 av Pildammsparken. Det här området omfattar en öppen, cirkelformad, kortklippt gräsmatta med bänkar längs gångstigarna och ett utegym (figur 14). Det är den mest skogslika delen av parken, där träden är många, höga och klippta i en geometrisk form. Det finns fyra större stigar som leder in mot den öppna gräsytan, vilken används för olika former av rekreation och avkoppling. Bild 1 visar gräsytan som omges av de stora bokträden och som ger en känsla av omslutenhet. Bild 2 visar vegetationen vid gångstigen runt gräsytan som möter den täta vegetationen av träden. Bild 3 och 4 visar den täta skogsliknande vegetationen i område 4 där trädkronorna gestaltas som ett tak och omsluter platsen. Bild 5 visar de klippta träden som bildar två väggar längs vägen där solen har svårt att tränga igenom och sikten över omgivningen begränsad vilket kan påverka den upplevda tryggheten. Område 4 utmärker sig med sina höga bokträd men det finns också enstaka björkar och ekträd i området som bidrar till en omsluten karaktär (Härde, 2014).

Bilderna nedan är fotograferade 7e maj 2024.

1.

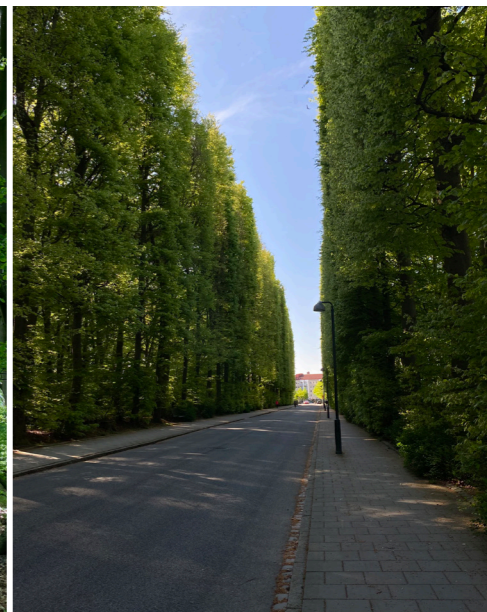
2.

3.

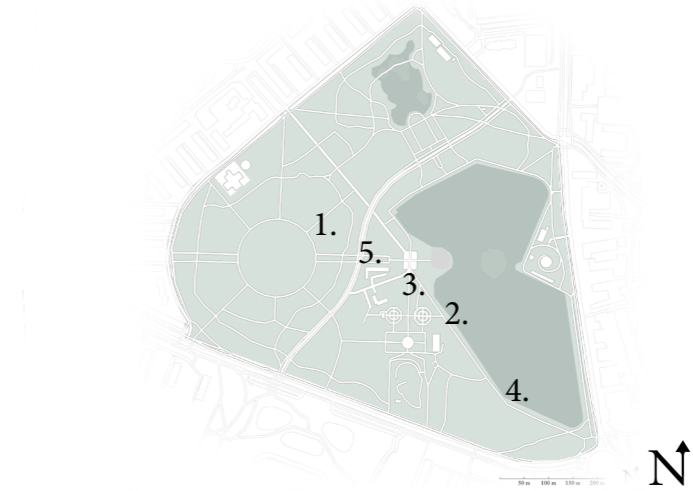
4.

5.

Pildammsparken under mörka timmar

Bilderna visar Pildammsparken under mörka timmar med en tillhörande karta som markerar platser i parken där bilderna fotograferades. Bilderna visar belysningen i parken och att ljuset från lamporna endast sträcker sig längs promenadstråken medan resterande omgivning är dold av mörkret. Bild 1 visar belysningen och omgivningens karaktär i område 4 där vegetationen gestaltas som skuggor där ljuset från lamporna inte når intilliggande vegetation vilket kan påverka trygghetsupplevelsen. Bild 2 och 5 visar hur vegetationen skapar skymd sikt och att belysningen endast ljusar upp promenadstråket där vegetationen förblir skymd samt att den täta vegetationen från träderna och buskarna gestaltas som barriärer längs stråket. Bild 3 visar att lampornas ljus endast tillför estetisk belysning då platsen förblir fortsatt mörk. Bild 4 visar belysningen längs stora dammen där sikten är relativt god med en öppen karaktär av vegetation vilket kan påverka upplevelsen av trygghet vid platsen.

Figur 15: Alla områdena

Bilderna nedan är fotograferade 14e mars 2024.

1.

2.

3.

4.

5.

Geografisk översikt över intervjupersonernas platser

Figur 16: Karta över geografisk översikt på intervjupersonernas platser.

3.2.4 Enkätundersökning

Kvalitativa intervjuer används för att ta reda på hur något upplevs (Kvale & Brinkmann, 2014) vilket i denna studien handlar om hur tryggheten i Pildammsparken upplevs av kvinnor. Vi genomförde semistrukturerade spontanintervjuer med personer i Pildammsparken. Intervjupersonerna fick stor frihet att forma svaren men för att samtalet skulle hålla sig inom ramarna för ämnet listades specifika teman som intervjufrågorna berörde (Patel & Davidson, 2011).

Intervjuerna bestod av öppna samtal om intervjupersonernas upplevelse av (o)trygghet i Pildammsparken (tabell 2). Intentionen var att ställa specifika frågor om trygghet till alla intervjupersoner men dessa varierade i ordningsföljd beroende på utfallet av diskussionen. Intervjuerna krävde flexibilitet och anpassning efter situation. Frågorna utvecklades och ändrades allt efter att vi genomfört intervjuerna. Under processen insåg vi behovet av flera frågealternativ anpassade till intervjupersonernas svar samt att förtydliga deras svar genom anpassade frågor.

I intervjustudien deltog totalt 13 intervjupersoner (tabell 2). Urvalet av intervjupersoner genomfördes slumpvis där vi frågade om de var villiga att besvara våra frågor. Vi letade efter möjliga intervjupersoner genom att promenera i parken. Ungefär hälften av alla vi tillfrågade ville bli intervjuade. Intervjuerna dokumenterades genom inspelning för att säkerställa att inga viktiga aspekter av intervjupersonernas svar gick förlorade. Samtliga deltagare var villiga att medverka i inspelningen. I de fall där inspelning inte var ett alternativ, antecknade vi istället samtalet.

Vi genomförde även en enkätundersökning med avsikt att komplettera intervjuerna. Anledningen till det var för att nå ut till en bredare målgrupp av människor som upplever känslor av otrygghet i Pildammsparken. Enligt Ejlertsson (2014) kan en enkätundersökning göras inom ett större geografiskt område där respondenten ges möjlighet att i lugn och ro reflektera över frågorna och noggrant överväga svarsalternativen. Enkätundersökning kan dessutom vara särskilt fördelaktig vid behandling av känsliga ämnen (Ejlertsson, 2014), vilket har varit till nytta för oss när vi har ställt frågor om enkätrespondenternas identiteter som potentiellt kunde vara känsliga. Respondenternas identitet var särskilt relevant då vår studie genomfördes med ett intersektionellt perspektiv. Frågor kring trygghet kan också väcka känslor och associeras med negativa erfarenheter, vilket gjorde enkäten till en fördel i detta avseende.

Ejlertsson (2014) påpekar även att personer som inte behärskar svenska språket ofta hamnar i det som Ejlertsson (2014) kallar för "bortfallsgruppen", vilket kräver nya tillvägagångssätt för att genomföra enkätundersökningar. Därför valde vi att inkludera två ytterligare språk förutom svenska för att göra studien mer inkluderande och nyanserad. Dessa språk var engelska och arabiska. Engelska är ett globalt språk och därav ges chansen till en bredare målgrupp att svara på enkäten. Vad gäller det arabiska språket bor det människor från 186 länder i Malmö, där Irak är det vanligaste ursprungslandet för dem födda utanför Sverige. År 2023 bodde det 11 645 personer från Irak i staden (Malmö stad, 2024), vilket gör det angeläget att inkludera arabiska för att spegla olika människors upplevelser.

Enkäten bestod totalt av 15 frågor som även inkluderade frågor om kön, födelseår och boendeort utöver frågor om trygghet, Pildammsparken och grönområden. Vi valde att inkludera både frågor med svarsalternativ samt öppna frågor för att möjliggöra snabba svar, samtidigt som respondenterna fick utrymme att uttrycka sina egna upplevelser. För att inte överbelasta respondenterna begränsade vi antalet öppna frågor till endast fyra stycken. Frågorna bearbetades flera gånger för att säkerställa deras effektivitet.

Vi gjorde enkäten i Google Formulär och skickade ut den i tre olika Facebookgrupper med kopplingar till Malmö. "Malmökäris" är den första gruppen som beskrivs som en intersektionell grupp med fokus på feminism, antirasism och syskonskap i Malmö. "Du vet att du är från Malmö när..." är den andra gruppen som består av medlemmar bosatta i Malmö eller har bott i Malmö vilket gör att de flesta i gruppen är bekanta med staden. Den sista gruppen är "Omställning Malmö" som är till för alla som är intresserade av omställning till ett mer hållbart Malmö. Dessa grupper kan alla anses vara relevanta för att nå personer med tankar om trygghet i grönområden både generellt och i Pildammsparken.

3.2.5 Etiska principer

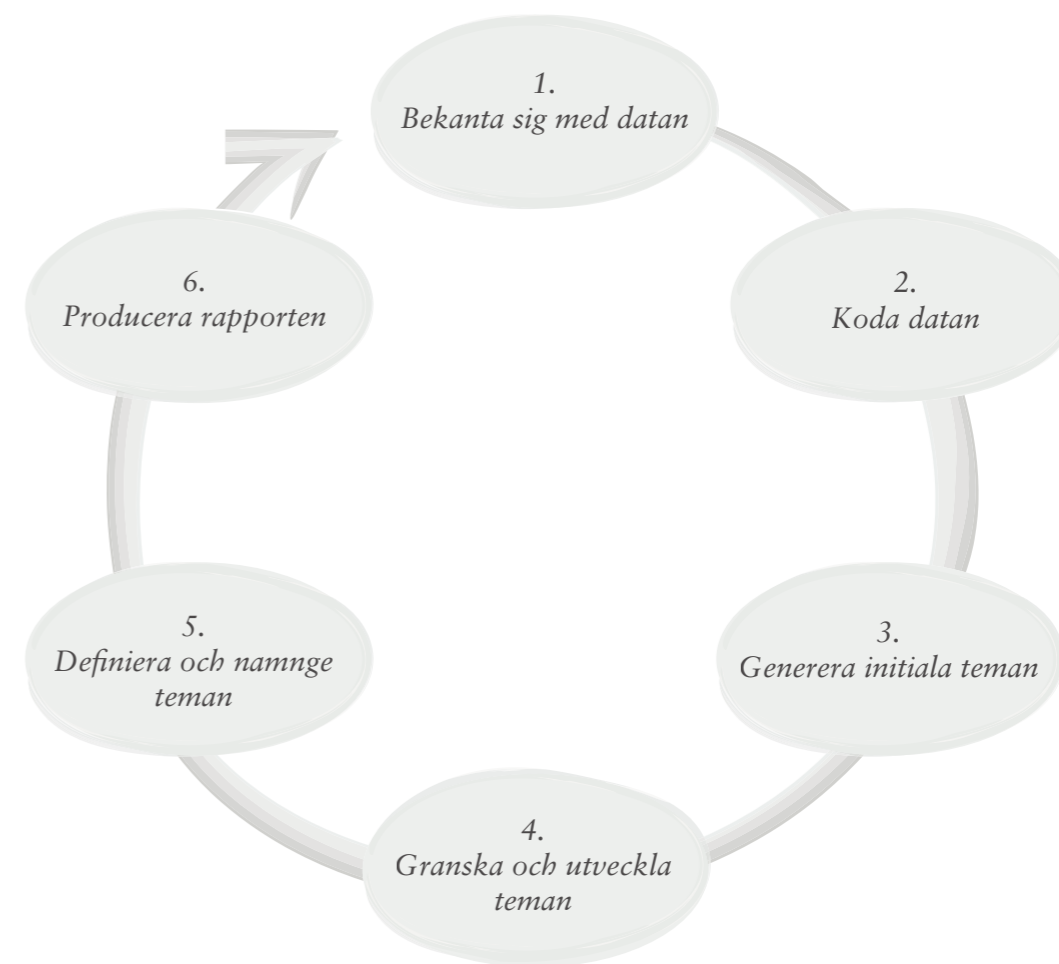
Intervjustudien tog hänsyn till och följde etiska principer. Studien höll sig till forskningsetiska ramverk- och normer för att hålla god forskningssed (Vetenskapsrådet, 2023). När vi genomförde intervjuerna, togs det i beaktning att inte skapa en otrygg känsla i Pildammsparken om det var något som intervjupersonen tidigare inte reflekterat över. Därav fortsatte vi aldrig att ställa frågor om upplevelsen av otrygghet i Pildammsparken om intervjupersonen inte kunde relatera till det. När sådana situationer uppstod, frågade vi istället om den generella upplevelsen i grönområden. Intervjupersonerna var anonyma i studien för att säkerställa deras integritet och för att intervjupersonerna inte skulle kunna identifieras. Studien och analysen av intervjuvaren har tagit hänsyn till dataskyddsförordningen (GDPR).

3.3 Analysmetod av fallstudien

Analysen har sammanställt material från intervjuer, enkäten och deltagande observationer. Inspelningar av intervjuer gjordes främst för att effektivisera dokumentationen av trygghetsupplevelserna. Efter att intervjuerna genomförts, transkriberades inspelningarna. Sammanställningen av intervjuerna analyserades först individuellt och jämfördes därefter med varandra.

Efter att samtliga intervjuer hade genomförts och enkätsvaren hade inkommit, genomförde vi analysen av datainsamlingen. Vi valde att analysera intervjuvaren och enkätsvaren separat för att sedan möjliggöra jämförelser mellan dem. Studien baserades på en tematisk analysmetod vid bearbetningen av den kvalitativa data. För att uppfylla studiens syfte att undersöka och finna information om intervjupersonernas och enkätrespondenternas upplevelser av trygghet, kodades datamaterialet. I resultatet har vi använt oss av en semantisk metod som beskrivs av Braun et al. (2019) som ett tillvägagångssätt där datan tolkas utifrån vad som sägs och syns genom att behålla intervjupersonernas och respondenternas egna beskrivningar. Detta gjordes för att sedan utforska eventuella antaganden eller föreställningar som kan ha en djupare innebörd än det som uttryckts ordagrant.

Vi följde sex steg (se figur 17) när vi bearbetade intervju- och enkätsvaren vilket var följande: 1. Bekanta sig med datan, 2. Koda datan. 3. Generera initiala teman. 4. Granska och utveckla teman. 5. Definiera och namnge teman 6. Producera rapporten (Braun et al., 2006). Först läste vi igenom alla transkriberingar samt enkätsvaren för att få en översikt av den data som vi hade samlat in. Sedan kodades datamaterialet genom att dela upp textsegment som var relevanta för studien för att sedan namnge dem med ord eller korta meningar. Därefter kategoriserades koderna efter vilka som innehöll samma eller liknande ämnen, vilket sedan utvecklades till olika teman. Det resulterade i fem olika huvudteman med flera underteman för intervjuerna och fyra olika huvudteman med underteman för enkäten.

Figur 17: Figur på de sex olika stegen som tas vid framtagandet av teman

Figur 18: Fotografi av gångväg längs biltrafiken som korsar parken

4. Resultat

I det här avsnittet presenteras uppsatsens resultat av litteraturstudien och fallstudien. Resultatet från litteraturstudien berör trygghetsupplevelsen i samband med grönområden och dess relation till sociala, individuella och rumsliga faktorer. Resultatet från fallstudien berör det samlade datamaterialet från Pildammsparken.

4.1 Resultat från litteraturstudie

För att undersöka hur vegetation påverkar trygghetsupplevelsen krävs en förståelse för den fullständiga kontexten, vilket inkluderar både rumsliga faktorer och dess interaktion med sociala och individuella faktorer (Jansson et al., 2012). Sociala och individuella faktorer kan dessutom inte studeras helt isolerat då de samspelar med varandra. Det är avgörande att alla aspekter av trygghet beaktas då de vanligtvis är sammankopplade och därför svåra att åtskilja (Jansson et al., 2012). Dock är det viktigt att förstå att det finns olika faktorer som påverkar trygghetsupplevelsen och att dessa påverkar upplevelsen av trygghet från olika perspektiv.

4.1.1 Sociala faktorer

Det är av stor betydelse att förstå vikten av olika människors upplevelse av trygghet i den offentliga miljön och att miljön har sociala dimensioner. "Kvinnors rädsla har ansetts vara ett uttryck för hur könsroller påverkar uppfattningen av och tillgången till det offentliga rummet" (Jansson et al., 2013). Stadsplaneringen upprätthåller och främjar det genom att skapa otrygga områden som inte tar hänsyn till kön och intersektionalitet, vilket leder till en bristande känsla av tillhörighet (Efe Guney et al., 2022).

Kvinnor kan generellt känna samma eller liknande känsla av otrygghet, men det är viktigt att redogöra att orsakerna till denna otrygghet varierar beroende på faktorer som klass, etnicitet, sexuell läggning och funktionsvariation. I en brittisk studie som genomfördes i en park i Sheffield, visade det sig att etniska minoriteter upplever hög otrygghet som oftast beror på rädslan av att utsättas för rasistiska påhopp (Madge, 1997). Otrygghet i relation till ålder är också komplext. Studien fann att äldre undviker parkområden i större utsträckning än unga eftersom de äldre anser sig vara mer sårbara om de skulle utsättas för brott (Madge, 1997). Den brittiska studien visade att äldres sårbarhet inte gav högre otrygghet än ungas otrygghet i parkområden (Madge, 1997). Det kan bero på att unga kvinnor begränsar sina rörelsemönster i grönområden för rädslan av att utsättas för vålds- och sexualbrott (Madge, 1997; Pain, 1997; Jansson et al., 2013).

Många kvinnor är oroliga att utsättas för brott på offentliga platser trots att risken för det är liten. Brottsförebyggande rådet gör årligen nationella trygghetsundersökningar. År 2023 var det 26% av befolkningen som uppgav att de känner sig otrygga och bland kvinnor var det 34% som uppgav att de känner sig otrygga (Brottsförebyggande rådet, 2023). Otryggheten upplevdes mest av kvinnor i 16-19-årsåldern där 44% uppgav att de känner sig otrygga (Brottsförebyggande rådet, 2023). Utsattheten för olika brott mot enskilda personer under år 2023 uppgav 20,1% av befolkningen att de utsattes för brott men för kvinnor var det 21,1% som uppgav att de har blivit utsatta för brott (Brottsförebyggande rådet, 2023).

Otryggheten eller rädslan för att utsättas för brott är betydligt högre än statistiken för att bli utsatt för något brott även om resultatet är på en generell samhällsnivå och inte direkt kopplad till grönområden. Oron att utsättas för brott och den faktiska risken behöver inte stå i relation till varandra (Jansson et al., 2012). Mycket anmärkningsvärt blir det vid jämförelser mellan unga kvinnors upplevda otrygghet och statistiken där det nästan skiljer 23 procentenheter.

Rädslan för att utsättas för brott kan leda till att färre kvinnor tar tillvara på grönområden och begränsar sin rörelsefrihet eftersom kvinnor har en större upplevelse av otrygghet jämfört med män (Lis et al., 2019; Jansson et al., 2013). Denna rädslan resulterar i att kvinnor ägnar mer uppmärksamhet åt element i grönområden än män (Jansson et al., 2013). Det gör att kvinnor undviker områden som för dem upplevs som farliga, där stadsparkar kan vara ett farligt område (Lis et al., 2019). Det medför att kvinnor är rädda för att korsa grönområden, speciellt när mörkret infaller (Lis et al., 2019). Kvinnor påverkas av rumsliga förhållanden och reagerar starkare på dem jämfört med män eftersom de har större erfarenhet av att behöva vara mer vaksamma över sin omgivning (Lis et al., 2019).

När många inom samma samhällsgrupp delar liknande upplevelser av oro och otrygghet, särskilt i relation till rumsliga förhållanden, uppstår ett socialt problem. Det är dock inte vegetationens närvaro i sig som styr känslan av otrygghet, utan snarare element i grönområden som skymd sikt och blockerade flyktvägar som främst påverkar upplevelsen av trygghet (Lis et al., 2019). Grönområden med begränsad kontroll och sikt skapar osäkerhet och oro (Mohd Hashim et al., 2016). Trots att vegetation kan upplevas som skrämmande, är grönområden samtidigt uppskattade av stadens invånare (Jansson et al., 2013). Speciellt är vegetation med hög skötselnivå uppskattad då den upplevs som tryggare (Mohd Hashim et al., 2016). Kontinuerligt underhåll och belysning är två faktorer som kan förbättra kvinnors känsla av trygghet i grönområden (Braçe et al., 2021). För att öka trygghetsupplevelsen i grönområden men samtidigt bevara naturvärden behöver grönområden ha olika områden där växtligheten kan variera så att upplevd trygghet och bevarande av biologisk mångfald och ekosystemtjänster kan samspela. En fördelaktig åtgärd i osäkra urbana grönområden är att främja mänskliga aktiviteter och regelbunden användning av platsen (Lis et al., 2019).

För att förbättra kvinnors upplevda trygghet på offentliga platser behövs även förändring av planeringsprocesser. Studier om jämlikhet indikerar att patriarkala könsnormer är en integrerad del av stadsmiljön och dess erfarenheter, där administrativa institutioner domineras av män (Efe Guney et al., 2022). Stadsrummet kan både spegla och förstärka könsbaserade ojämlikheter. Därför behövs en planeringsprocess och ett språk som främjar skapandet av städer där kvinnor kan åtnjuta alla sina urbana rättigheter (Efe Guney et al., 2022). Genom att adressera dessa problem, behöver kvinnors deltagande i planerings- och beslutsprocesser öka vilket kan fungera som ett verktyg för att motverka patriarkala stadsmiljöer (Efe Guney et al., 2022).

4.1.2 Individuella faktorer

Kvinnors upplevelser av otrygghet i grönområden påverkar deras användning. Lis et al. (2019) introducerar två dimensioner av säkerhet: objektiv säkerhet och subjektiv (personlig) säkerhet. Objektiv säkerhet mäts med fakta och handlar om den faktiska risken för brott eller fara (Lis et al., 2019). Subjektiv säkerhet relaterar till individens upplevda känslor av rädsla, hot och trygghet, påverkad av både sociala och personliga faktorer (Lis et al., 2019). Lis et al. (2019) menar att personer, särskilt kvinnor, som avstår från att besöka stadens grönområden på grund av brist på upplevd otrygghet, går miste om de möjligheter och fördelar som dessa områden kan erbjuda.

I en studie av Krenichyn (2004) angav många kvinnor att de upplever grönområden som involverar mindre synliga områden som skog och mer tätvuxen vegetation som farliga till skillnad från mer använda och befolkade områden, medan vissa kvinnor angav att de känner sig väldigt bekväma i grönområden med mindre synliga områden (Mohd Hashim et al., 2016). Det antyder att vissa kvinnor kan ha negativa erfarenheter av grönområden med begränsad sikt, vilket resulterar i en mer osäker och återhållsam inställning gentemot sådana områden. Det antyder också att kvinnors trygghetsupplevelser av grönområden kan vara individuella.

Det är viktigt att ta hänsyn till flera samhällsgrupper eftersom identitet och individuella erfarenheter påverkar trygghet. Eftersom människor från olika åldrar, kön, religioner, etniciteter och marginaliserade grupper upplever stadsrummet på olika sätt, bör ett inkluderande stadskoncept implementeras för rättvis och jämlik stadsplanering (Efe Güney et al., 2022). Variationer i egenskaper hos urbana grönområden påverkar hur deras fördelar uppfattas och används av befolkningen. Därför är det viktigt att utvärdera befolkningens uppfattningar för att identifiera faktorer och hinder som påverkar användningen av dessa områden (Barce et al., 2021). Kvinnor tenderar att föredra grönområden som involverar möjlighet till sociala aktiviteter, säkerhet, komfort och föredrar att grönområden fungerar som mötesplatser (Efe Güney, 2022; Braçe et al., 2021).

Alla människor har sina egna preferenser om vad som är tryggt för dem. Bortsett från att samhällsgrupper ofta har liknande upplevelser av otrygghet, är det viktigt att poängtera individuella upplevelser av otrygghet. I en jämförelse mellan kvinnors och mäns upplevelse av otrygghet vid en upplyst stig genom ett grönområde, visade resultatet att kvinnorna var mer rädda än männen men vissa angav andra upplevelser än majoriteten där det skilde sig i förtroendet för miljön och den rumsliga säkerheten (Jansson et al., 2013). Grönområden som är mer bekanta och där man känner till grönområdets struktur och vägar, kan med andra ord upplevas mer trygga. Det handlar till stor del om människors erfarenheter av grönområden eller ett specifikt grönområde och om hur trygghetsupplevelsen artar sig där.

4.1.3 Rumsliga faktorer

Vegetationen är vanligtvis uppskattad och förstärks av faktorer som godsikt och brabelysning. Ofta förknippar människor stadens vegetation med positiva känslor som samhörighet och tillhörighet där vegetationen berikar stadsrummet men detta gäller framförallt under dagtid då vegetationen framställs som trygg (Boverket, 2010). Stadsparken med mer öppna ytor beskrivs som säkrare till skillnad från skogsvegetation medan skogsvegetation beskrivs som mer attraktiv till skillnad från öppna ytor (Jansson et al., 2013). Det gör att grönområden som innehar en varierad karaktär kan öka trygghetsupplevelsen och uppskattas av fler personer (Jansson et al., 2013).

Vegetation som bidrar till skymd sikt minskar social kontroll och skapar därav otrygghet. Jansson et al. (2013) beskriver upplevelsen av otrygghet i samband med vegetation. Vegetation som träd och gräsmattor främjar trygghetskänslan genom att de inte skymmer sikten medan flerskiktad och tät vegetation som skymmer sikt, upplevs som skrämmande (Jansson et al., 2013). Otryggheten av skogsliknande vegetation kan bero på att träd och buskar har "höga växtformer" som kan skymma eller försämma sikten som i sin tur kan göra det svårt att få syn på en eventuell förövare (Lis et al., 2019).

Trygghetsåtgärder och ekologiska värden behöver studeras tillsammans. Det är viktigt att positiva och estetiska värden förenas med ekologiska värden och trygghetsåtgärder för att skapa attraktiva grönområden (Boverket, 2010) för alla att kunna vistas i. Det kan vara svårt att uppnå känslan av helt trygga urbana miljöer för alla människor i samhället och på alla tider på dygnet (Boverket, 2010). Det är inte nödvändigt för alla grönområden att användas dygnet runt, genom att istället erbjuda alternativa platser och stråk (Boverket, 2010). Det är dock en grundläggande rättighet att ha möjlighet att vistas utomhus, oavsett om det är dag eller natt (Jansson et al., 2012).

Trygghetskapande åtgärder behöver inte försämma kvaliteten i grönområden. Det finns förbättringspotential för vegetation att uppfattas tryggare (Boverket, 2010). Forskning visar att känslor oavsett om de är positiva eller negativa kan kopplas till olika platser vilket gör det svårt att få platser trygga för alla invånare (Boverket, 2010). Gunnarsson et al. (2012) menar att trots individuella skillnader i reaktioner på förändringar av vegetationen, kan trygghetskapande åtgärder göra stor skillnad utan att påverka de ekologiska värdena negativt. Forskning har dessutom identifierat vissa egenskaper hos vegetationen som många betraktar som främjande av trygghet (Gunnarsson et al., 2012). Gunnarsson et al. (2012) argumenterar för att vegetationens karaktär, densitet och samverkan med andra miljöegenskaper, särskilt belysningen, har visat sig ha en betydande inverkan på människors känsla av trygghet.

Alla grönområden har sin egen utformning vilket gör att deras utformning och planering behöver vara platsspecifik. Boverket (2010) skriver att trygghetskapande åtgärder för vegetationsrika områden varierar beroende på vad det är för typ av grönområde. Boverket (2010) menar att otrygghet är kopplad till sociala relationer vilket gör att iakttagande människor som sitter på bänkar i parken kan skapa en otrygghet hos de personer som promenerar i parken. Därav behövs det noggranna reflektioner om vart gångstråk och bänkar ska placeras (Boverket, 2010).

Det behöver finnas en balans mellan rik och varierad vegetation och upplevelsen av trygghet. Därav är det viktigt att grönområden är designade på ett sätt som minimerar risker för ekosystemtjänster och samtidigt maximerar ekosystemtjänster (Lis et al., 2019). Med ekosystemtjänster menas att grönområden kan ge kostnader och förluster som underhåll, nedskräpning, oönskat djurliv och brist på trygghet i grönområden (Lis et al., 2019). Därför blir det viktigt att ta hänsyn till för- och nackdelar med vegetation för att uppnå en så balanserad miljö som möjligt. Det krävs noggrannhet om vilka element som kan tas bort så att åtgärden blir en förbättring och inte en försämring. Därför bör grönska som tas bort ske med försiktighet för att inte påverka den biologiska mångfalden negativt (Lis et al., 2019) eller försämma människors tillgång till grönområden.

För att förbättra tryggheten i grönområden kan strategier och riktlinjer vara till hjälp. Jansson et al. (2013) har listat fyra punkter som tillsammans beskriver hur upplevelsen av trygghet i tätbevuxna grönområden kan förbättras: landskapets design, möjligheter till överblick och kontroll, vegetationens täthet samt vegetationens karaktär och underhåll. Flera av dessa punkter indikerar att det kan vara fördelaktigt att minska tätheten i vegetationens buskskikt och öka genomsikten, genom att röja bort en del buskar. Jansson et al. (2012) föreslår även fyra steg till att förbättra tryggheten i grönområdena. Steg 1: Prioritera platser med hänsyn till både upplevd otrygghet och genomförbarhet för bästa resultat. Steg 2: Välj en röjningsmodell som balanserar öppenhet med vegetationens förmåga att kontrollera tillväxten. Det finns en risk för skötselproblem om buskar tas bort utan en strategi för att begränsa återväxten (Jansson et al., 2012). Steg 3: Välj vilka träd och buskar som ska behållas baserat på deras funktioner i beståndet där det kan vara till fördel att skapa ett skyddande mellanskikt som bildar ett stabiliserande tak (Jansson et al. 2012). Steg 4: Fäll träd och beskär buskar med låg stubbe för att främja ökad genomsikt och därmed trygghet (Jansson et al., 2012).

4.2 Resultat från fallstudie

Det här avsnittet presenterar resultatet av datainsamlingen av deltagande observationer, intervjuer och enkäten.

4.2.1 Deltagande observationer

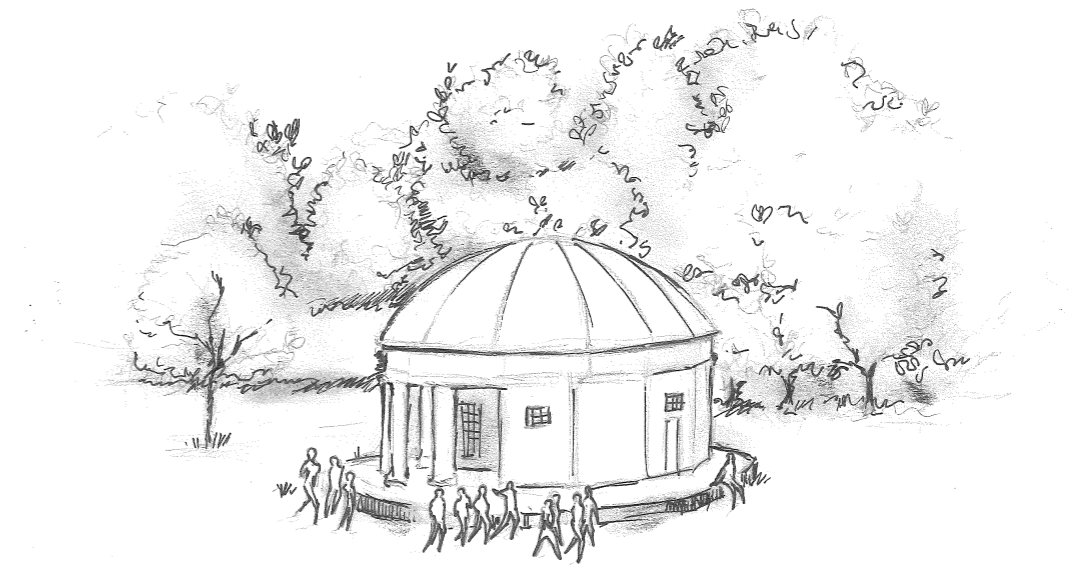
Platsobservationerna genomfördes vid olika tider för att analysera mänsklig aktivitet i parken och om aktiviteter och rörelser i parken skiljer sig åt mellan olika tider.

Under fem dagar i Pildammsparken kunde vi observera olika faktorer av mänsklig närvaro (figur karta 20). Promenadstråket runt stora dammen hade högst aktivitetsnivå av alla områden i parken och området runt Galatheas hage och Tallriken var relativt hög aktivitet vid soligt väder. Vi noterade att Pildammsparken används som en passage för att ta sig till olika destinationer, vilket innebär att det ofta är rörelse i parken oavsett väder eller tid på dygnet (figur 20). De flesta som besökte parken generellt över de dagar och tider som vi befann oss där var personer som tränade, promenerade, satt på bänkarna, rastade sin hund eller lekte med sina barn.

Vädret påverkade aktivitetsnivån av människor i parken där varmt och soligt väder ökade antalet människor och det var relativt lika många kvinnor som män. De flesta samlades vid Soltrappan, utegymmet vid vattentornet, Galatheas hage, lekplatsen, Tallriken eller vid bänkar runt stora dammen vid soligt väder (figur 20). Vid sämre och kallare väder var det färre människor som kunde observeras i parken. Framst var det män som kunde observeras oavsett område i parken. Vid dessa tillfällen var den högsta aktivitetsnivån runt stora dammen. Sammanfattningsvis tycktes vädret vara avgörande för hur parken användes under alla dagar som parken observerades. Vi kunde observera en blandad åldersgrupp av besökare. Majoriteten var dock mellan 30-60 år samt en del barn under tio år, främst vid lekplatsen under dagtid. Vi noterade inte många ungdomar i parken men detta ändrades vid soliga dagar då fler ungdomar vistades i parken för rekreation.

Det vi noterade från vårt kvällsbesök var att många använde parken som träningsplats och promenader trots mörkret, främst kring stora dammen och Kronprinsessans Blomstergata. Det gjorde att parken hade en hög aktivitetsnivå där vi observerade många kvinnor. Det blev dock färre människor i parken desto senare in på kvällen vi var där.

Kartan till höger visar den mänskliga närvaron i Pildammsparken, både rörlig- och stillsam närvaro. Dessa är sedan uppdelade i fyra olika nivåer från hög aktivitet till låg aktivitet. Den mänskliga aktiviteten som kartan visar är baserad på en sammanställning av de deltagarobservationer som genomfördes i parken under mars månad. Kartan visar att den högsta rörliga aktiviteten observerades runt den stora dammen samt genomfartsleden som sträcker sig genom hela parken. Även delar kring område 4 och område 1 hade hyfsat hög rörlig aktivitet. Den stillsamma aktiviteten observerades främst kring område 1 och 2 och till viss del område 4 medan mindre omfattning av stillsam aktivitet kunde observeras vid område 3.

Figur 19: Skissen är från en deltagande observation och visar mänsklig närvaro där flera personer joggar, medan en person sitter vid byggnadens kant

Karta som visar mänsklig närvaro i Pildammsparken.

Figur 20: Karta som visar mänsklig närvaro i Pildammsparken.

4.2.2 Intervjuer

Intervjuerna genomfördes i olika delar av Pildammsparken. Resultatet av intervjuerna tematiserades i sex olika huvudteman med underteman. Varje tema är ett resultat av ett analysarbete som bestod av att koda och tematisera alla intervjusvar i olika kategorier. Resultatet av intervjustudien har följande teman: Vegetationens upplevelse, Otryggt vid mörker och dåligt väder, Mänsklig närvaro, Anknnytning till platsen och upplevelse av trygghet, Identiteten avgör ens (o)trygghet.

4.2.2.1 Vegetationens karaktärsdrag

Alla personer vi intervjuade hade en positiv inställning till Pildammsparken. Många tycker att det är en bra och fin park med olika områden som de uppskattar.

Individuella perspektiv på (o)trygghet

Det fanns både likartade och skiftande svar från intervjupersonerna om vilka platser de trivs på och vilka platser de känner sig otrygga vid i Pildammsparken. Intervjupersonerna 8 och 10 uttryckte att de tycker att hela parken är mysig och att det är ett vackert område. Majoriteten av alla intervjupersoner besöker parken varje vecka och spenderar flera dagar i veckan där. De flesta angav att de är där för att promenera, medan andra går dit för att träffa vänner. Fyra intervjupersoner föredrog Tallriken som sin favoritplats, medan fyra andra intervjupersoner trivdes bäst runt dammen och två stycken vid Margaretapaviljongen (referera till bild här).

Fem av intervjupersonerna menade att det inte finns några otrygga platser i parken, men nästan alla nämnde att mörkret påverkar deras trygghetsupplevelse. Det var fem stycken av intervjupersonerna som inte tyckte att det finns några otrygga platser i parken men nästan alla av dem nämnde att mörkret påverkar deras trygghetsupplevelse i parken, då känns hela parken otrygg och speciellt vid områden med tät vegetation. Den andra hälften av intervjupersonerna identifierade olika platser som de upplevde som otrygga. Dessa inkluderade; lilla dammen nära lekplatsen; öppna områden runt dammen; området mellan Pildammsteatern och Kronprinsessans blomstergata (figur 10). Intervjuperson 11 upplevde att människor tenderar att sitta på bänkar och iaktta henne medan hon promenerade, vilket hon tyckte var obehagligt. Intervjuperson 12 ansåg att det inte fanns tillräckligt med bänkar att umgås vid. Intervjuperson 2 tyckte att de mer slutna områdena är mest otrygga på grund av den täta vegetationen.

Nära ut ur parken

Intervjuperson 11 framhöll att Pildammsparken är planerad på ett sätt som gör det enkelt att ta sig ut ur parken snabbt vid behov, vilket hon upplever som tryggt. Hon tillade att det kan bero på att Pildammsparken är relativt liten och att hon känner sig tryggare i mindre parker. Anledningen var att ju längre hon går in i parker, desto längre från staden kommer hon. Intervjuperson 13 hade en liknande uppfattning där hon påpekade att det aldrig är långt till gatan från Pildammsparken om någonting skulle hända. Dessutom noterade hon att det finns flera utgångar, vilket bidrar till en känsla av trygghet. Intervjuperson 9 framhöll att parken ger en känsla av trygghet på grund av dess centrala läge i staden. Där finns det en högre rörelse av människor som tenderar att promenera eller passera parken, vilket kan vara anledningen till att den upplevs som trygg.

Skymd sikt ger mindre kontroll

När vi frågade om otrygghet i grönområden var det få av intervjupersonerna som nämnde vegetationen som en bidragande faktor. Några av intervjupersonerna tyckte att tät vegetation kan ge känslan av mindre kontroll över deras omgivning. När vi frågade mer ingående om just växtligheten nämnde några att den ger skymd sikt. Intervjupersonerna 2 och 3 tog upp att de kände sig otrygga omkring tät vegetation som skapar skymd sikt och som gör det svårare för ljuset att tränga igenom. Även träd som skapar en sluten känsla av omgivningen där platsen blir stängd uppgavs som en bidragande faktor till otrygghet. Intervjuperson 13 nämnde att känslan av instängdhet skapar otrygghet och för henne medgav speciellt buskar den känslan. Det gör att hon får dålig överblick över platsen. Det i sin tur leder till minskad kontroll över omgivningen vilket kan vara en aspekt som bidrar till otrygghet.

Betydelsefull och uppskattad vegetation

Majoriteten av intervjupersonerna uppskattade vegetationen i Pildammsparken. Intervjuperson 10 antydde att vegetationen i parken inte påverkade hennes känsla av otrygghet. Hon ansåg istället att grönskan gör parken trevligare. Detsamma gäller för intervjuperson 1 som upplevde Tallriken med sin täta vegetation som den trevligaste platsen i parken. Intervjuperson 9 hade liknande resonemang där hon förklarade att de mer skogsliknande partierna av parken som till exempel Tallriken uppskattas mer (karta över platser). Intervjuperson 12 berättade att hon trivs mindre bra vid dammen på grund av den öppna omgivningen vilket gör det svårt att koppla av. Hon menade att tätbevuxen vegetation kan skapa känslan av otrygghet på grund av skymd sikt, speciellt på kvällen eller natten men att vegetationen generellt sett inte påverkar hennes upplevelse av otrygghet.

Skötsel av en park genererar känslan av trygghet

Skötsel framstod som en viktig aspekt bland flera intervjupersoner. Intervjuperson 12 tyckte att skötseln av parken förbättrade trygghetsupplevelsen på grund av att det ökade trivseln. Hon nämnde att parken är välskött och säger även att parkens växtlighet är balanserad med lagom mycket skog för att inte öka känslan av instängdhet vilket därmed skulle öka hennes känsla av otrygghet. Intervjuperson 1 tycker att Pildammsparken är en fin park. Hon tycker att parken är välvårdad och att den sköts bra. Hon påpekade dock att användningen av parken borde ske med respekt. Intervjuperson 2 berättade att hon inte tycker att problemet med otrygghet har med själva parken att göra utan hur den sköts. Både vad gäller underhåll av vegetation och städning samt hur människor tar hand om parken. Intervjuperson 2 tycker att det känns otryggt om parken är nedskräpad. Med andra ord är en park attraktiv om den sköts. Hon tycker att Pildammsparken är välvårdad och fin vilket gör att hon trivs bra i parken.

4.2.2.2 Otryggt vid mörker

Mörkrets inverkan på trygghet

Det var elva stycken av intervjupersonerna som nämnde att mörkret har en negativ inverkan på deras trygghetsupplevelse på grund av att sikten blir begränsad. De flesta ansåg att parken kan bli mer trygg om det blir mer belyst. Trots det var det några som var fortsatt tveksamma om de själva skulle vistas i parken efter mörkrets inbrott. Intervjuperson 7 nämnde att hon hade varit ganska trygg i mörkret oavsett vilken park det är. Hon säger att belysning förbättrar tryggheten i parken eftersom det ger bättre sikt men samtidigt är det svårt att komma ifrån att det är mörkare i parker eftersom parker oftast är mörka under natt/ kvällstid.

Intervjuperson 12 berättade att täta skogspartier kunde upplevas som mer otrygga på kvällen och/ eller natten till skillnad på dagen som känns mer trygg. Intervjuperson 1 i citatet nedan syftar på att parken endast känns otrygg på kvällen och natten eftersom hennes sikt blir sämre vid mörker. Hon upplever inte någon del av parken som otrygg under dagen eftersom hon har bra uppsikt över sin omgivning. Det tyder på att vegetation endast är otrygg vid vissa tidpunkter men att den generella upplevelsen av vegetation inte är otrygg.

“Inga platser känns otrygga, men jag skulle absolut inte gå ut på kvällen, hela parken känns otrygg på kvällen, inte ens de som har hundar tycker om att gå i parken vid den tiden.” (Intervjuperson 1)

Vädrets påverkan på upplevelsen av (o)trygghet

Årstiden och vädret påverkar upplevelsen av (o)trygghet i Pildammsparken. Intervjuperson 7 påpekar att det mörknar tidigare under vinterhalvåret vilket gör att hon inte skulle vistas i parken sent på kvällen. Båda intervjupersonerna 10 och 13 påpekade att årstiden påverkar upplevelsen av trygghet eftersom soligt och varmt väder ökar mänsklig aktivitet i parken. De menar att vid mörkare och kallare väder minskar mänsklig aktivitet och därav är det mer otryggt i parken under vinterhalvåret. Intervjuperson 11 har liknande resonemang om att årstiden påverkar upplevelsen av trygghet då det är fler människor i parken när det är fint väder. När flertalet intervjupersoner berättade att mörkret gör parken otrygg nämnde de även att parken har låg mänsklig aktivitet när det är mörkt. Det medför att mörkret påverkar aktiviteten av människor i parken och vissa påpekade även att det kanske är lägre aktivitet av människor som skapar otrygghet.

Strategier för att hantera otrygghet

Intervjuperson 1 upplevde att inga specifika platser i parken var otrygga, men hon kände att det skulle vara säkrare att vara där efter mörkrets inbrott om hon promenerade med sin hund. Intervjuperson 11 har liknande resonemang men hon känner ändå att hon kan vistas i parken om hon samtidigt pratar i telefon med någon eller går tillsammans med någon. Intervjuperson 3 förklarade att hon helst inte går till parken under nattetid då hon är orolig över att utsättas för våld. Hon känner sig otrygg på kvällen när det är mörkt eftersom hon är orolig över att någon ska överfalla henne när ingen ser. Intervjupersonerna 4, 5 och 6 i samma sällskap som intervjuperson 3, höll med henne om att det är mindre trivsamt i parken under natten/ kvällen. Intervjupersonerna 4, 5 och 6 påpekade att de inte upplever otrygghet i lika stor utsträckning eller känner oro över att bli överfallen som kvinnan gör.

4.2.2.3 Människlig närvaro

Människor skapar (o)trygghet

Enligt majoriteten av intervjupersonerna skapade närvaron av andra människor en känsla av trygghet. Människlig aktivitet i parken, oavsett om det handlade om träning, promenader, socialt umgänge eller andra aktiviteter, bidrog till upplevelsen av trygghet. Enligt intervjuperson 10 kan det kännas otryggt på kvällarna i parken om det är låg människlig aktivitet. Intervjuperson 11 påpekade ett annat perspektiv genom att förklara att det kan kännas lika otryggt utanför parker om det är låg människlig aktivitet eftersom det är färre människor som då observerar om något skulle hända henne.

Intervjupersonerna 7, 9 och 11 framhöll att Pildammsparkens centrala läge gör att parken är befolkad och i ständig rörelse vilket genererar känslan av trygghet. Enligt intervjuperson 13 har parken en öppenhet som förbättrar överblicken över parken. Hon menar på att ifall något skulle inträffa så finns det vittnen på plats. Intervjuperson 11 i citatet nedan menar att en park inte behöver vara otryggare än stadsmiljöer om det är mörkt eller låg människlig aktivitet utan syftar på att det är aspekterna som mörker och låg människlig aktivitet som är orsaken till otrygghet. Det tyder på att hon inte känner sig mer otrygg i urbana grönområden än vad hon gör i stadsmiljö.

“Det brukar vara mycket folk på dagen och då känns det tryggare. Men det kan lika gärna kännas otryggt i stadsmiljön om det inte finns mycket folk”. (Intervjuperson 11).

Människliga aktiviteter som främjar otrygghet

Närvaro av människor kan också bidra till att skapa otrygghet. Intervjuperson 8 berättade att onyktra människor vistas i parken vilket får henne att känna sig otrygg. Det gäller speciellt om man vistas själv i parken men att de områdena som dessa personer vistas vid upplevs som otrygga. Intervjuperson 9 undviker parken när det är fotbollsmatch vid Stadion som ligger intill parken. Hon sa att det brukar vara en hel del fulla människor i parken då. De har en tendens att främja otrygghet genom att vara högröstade och bidra till nedskräpning i parken.

4.2.2.4 Anknytning till platsen och upplevelse av trygghet

Under intervjuerna framkom det att vissa av intervjupersonerna, på grund av sin anknytning till Pildammsparken, upplevde en automatisk känsla av trygghet. Båda intervjupersonerna 9 och 11 framhöll att deras anknytning till parken gav dem en känsla av kontroll över sin omgivning. Intervjupersonerna 9 och 11 nämnde även att ifall de skulle befinna sig i ett annat urbant grönområde, skulle känslan av trygghet inte vara detsamma som i Pildammsparken. Intervjuperson 10 nämnde att hennes upplevelse av Pildammsparken är förknippad med hennes emotionella anknytning till platsen, då hon tillbringat tid där med sin familj sedan barndomen. Detta resulterade i en återkommande nostalgisk upplevelse varje gång hon besöker parken, vilket gav henne en känsla av trygghet.

Intervjupersonerna 9 och 11 känner sig generellt trygga i Pildammsparken och att det berodde på att de inte hade blivit utsatta för eller upplevt några negativa händelser i parken. De ansåg att om de hade råkat ut för något negativt, skulle deras upplevelse av trygghet sannolikt förändras. Intervjuperson 13 påpekar att om det sker dåliga händelser i parker, tenderar människor att undvika dessa platser. Intervjuperson 9 föredrar att vara i Pildammsparken när det är färre människor där, vilket tyder på att trygghetskänslan i slutändan kan vara subjektiv. Intervjuperson 11 menar att hon känner sig tryggare i Pildammsparken på grund av att hon är bekant med dess struktur vilket känns säkrare. Hon känner sig mindre trygg i andra parker där hon har svårare att orientera sig.

4.2.2.5 Identiteten avgör ens (o)trygghet

Otryggt på grund av sin könstillhörighet

De flesta av intervjupersonerna menar att deras identitet påverkar hur de upplever trygghet i grönområden. Majoriteten av intervjupersonerna argumenterar för att deras försiktighet på offentliga platser främst beror på deras könstillhörighet och rädslan att bli överfallen. Intervjuperson 10 menade att som ensam tjej är det alltid en risk att vara ute sent på kvällarna, oavsett var man befinner sig vilket hon alltid har i åtanke. Intervjuperson 13 påpekar att hon blev utsatt mitt i en stor folksamling, vilket gör att hon känner sig otrygg oavsett närvaron av människor, vilket hon antydde var relaterat till hennes könstillhörighet. Intervjuperson 12 framhöll att om hon var en man, skulle hon inte behöva ta hänsyn till de risker som tyvärr är en del av en kvinnas vardag när det gäller att bli utsatt. Intervjuperson 3 undviker parken under mörka timmar för att inte riskera att utsättas för överfall, som hon anser är en vanlig oro för kvinnor vilket hon förklarar i citatet nedan. Det gör att mörkret har en större inverkan på upplevelsen av otrygghet än vad vegetation har eftersom att hon inte undviker parken under ljusa timmar.

“Jag undviker att vara i parken på kvällen för att inte utsättas för våldtäkt och mord” (Intervjuperson 3).

Rykten skapar otrygghet och osäkerhet

Det finns ett antagande och en förväntan om att kvinnor löper högre risk att bli utsatta för sexualbrott och överfall, en uppfattning som samtliga intervjupersoner framhöll. Intervjuperson 9 reflekterar över att hon aktivt försöker ignorera känslan av otrygghet. Hon framhöll att hennes upplevelse kan förändras om hon utsätts för negativa händelser i framtiden. Hon noterade att en anledning till att det känns tryggt kan vara på grund av att hon inte sticker ut med sin klädstil men att detta ändå överskuggas av att hon representerar sig själv som en kvinna. Intervjuperson 13 framhöll att hon känner sig trygg i Pildammsparken men att det är vanligt att tjejer/ kvinnor får höra mycket om att de behöver vara extra vaksamma för att inte riskera att utsättas för något brott. Intervjuperson 11 i citatet nedan menar att det finns ett antagande om att kvinnor löper större risk för att bli överfallna under mörka timmar vilket internaliseras och påverkar deras beteende i offentliga utrymmen. Hon anser att känslan av otrygghet kan minskas med sällskap. Det tyder på att ensamhet vid offentliga platser under mörkrets inbrott upplevs mer otryggt och att trygghetsupplevelsen kan förbättras genom sällskap.

“Jag tror att kvinnor generellt känner sig mer osäkra. Jag känner ingen kvinna som inte har känt de känslor jag känner när det är mörkt och man går själv än när man går med någon.” (Intervjuperson 11).

Minoritetsstress

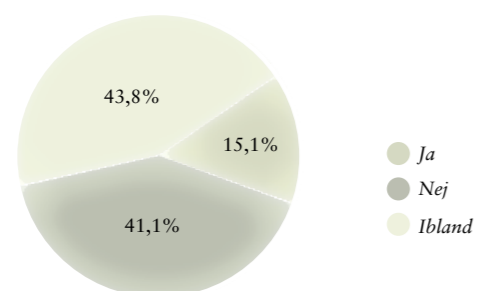
Under intervjuerna framkom betydande samband mellan intervjupersonernas övergripande identitet och deras känsla av trygghet i urbana grönområden. Både intervjupersonerna 10 och 12 menade att deras generella identitet påverkade deras upplevelser av alla urbana platser vilket även inkluderade urbana grönområden. Intervjuperson 10 påpekade att på grund av hennes föräldrars utländska påbrå, har de upplevt förtryck i olika sammanhang, särskilt när det gäller bemötandet av andra i offentliga miljöer. Intervjuperson 10 och 12 påpekade att denna utsattheten för särbehandling alltid finns med dem när de befinner sig i offentliga miljöer, vilket skapar en känsla av otrygghet.

Intervjuperson 12 refererar till sig själv som en svart ung kvinna som känner sig osäker i områden där hon avviker från normen. Hon upplever att hon ibland uppfattas som farlig, vilket inte alltid är direkt relaterat till grönområden. För att känna sig trygg i offentliga miljöer och undvika att framstå som hotfull har hon utvecklat strategier och beteendeförändringar för att anpassa sig. Hon konstaterar att den otrygghet hon upplever som minoritet genomlyser samhällsstrukturer kring rasism och fördomar. Detta indikerar att otrygghet kan skapas baserat på hur ens identitet bedöms av andra.

4.2.3 Enkäten

I enkätundersökningen deltog 73 personer totalt, varav 54 var kvinnor, 17 var män och 2 var icke-binära. Alla enkätrespondenter besvarade inte alla frågor i enkäten, därav kan antalet svar vid varje fråga variera. Enkätresultatet redovisas i olika huvudteman som är baserade på enkätfrågorna. Varje huvudtema med underteman är tematiserade utifrån enkätrespondenternas svar. Teman som resultatet redovisar är följande: Känslan av otrygghet i grönområden, Känslan av Pildammsparkens olika områden, Identitet kopplad till upplevelser i Pildammsparken, Alternativa trygghetsåtgärder.

4.2.3.1 Känslan av otrygghet i grönområden

Figur 21: Cirkeldiagrammet visar om respondenterna upplever otrygghet i grönområden, totalt var det 73 personer som besvarade den här frågan.

Av alla respondenter som besvarade frågan om de upplever otrygghet i grönområden, svarade de flesta att de upplever otrygghet i grönområden ibland. Nästan lika många svarade att de inte upplever otrygghet i grönområden varav drygt elva personer totalt svarade att de upplever otrygghet i grönområden (figur 21).

Det var 51 personer som svarade på frågan om varför de upplever otrygghet i grönområden varav 37 stycken var kvinnor, 13 stycken var män och 1 ickebinär.

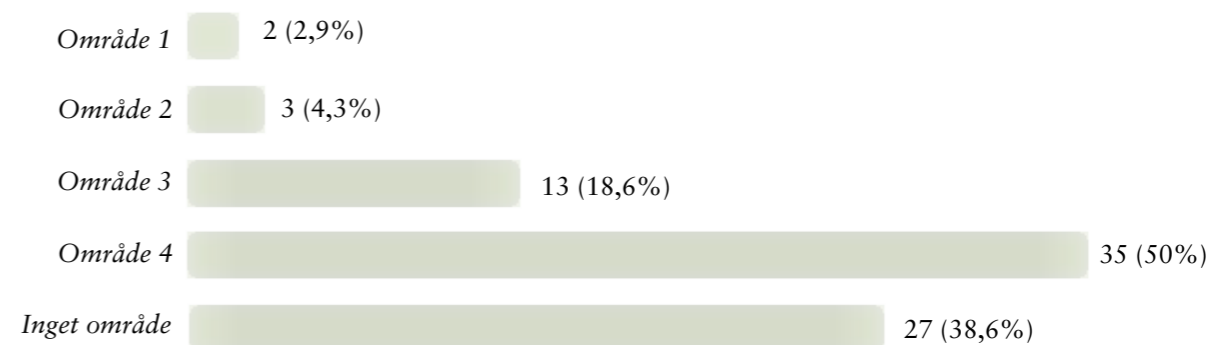
Otryggt vid mörker

Det var 34 respondenter som upplever otrygghet i grönområden och uppgav att det är mörkret som gör dem otrygga, varav tre av dessa var besvarade av män. Många av respondenterna nämnde att mörkret minskar mänsklig aktivitet i parken vilket gör att få människor kan observera om man utsätts för något brott, där de flesta nämner brott som rån och överfall. Det var sex personer varav en man, som beskrev att buskage och träd kan dölja sikten vilket känns otryggt. Några av dem nämnde att omslutna områden med tät växtlighet oftast känns otrygga under kvällen/ natten.

Oförutsägbara människor

Många nämnde att de är otrygga när de går ensamma i grönområden, speciellt om de får möte av en eller flera män eller individer som generellt upplevs som obehagliga. Det var åtta respondenter som nämnde att de upplever otrygghet på grund av människor som betar sig otrevligt. Till exempel handlar det om alkoholister, fulla människor, missbrukare, stökiga huliganer, personer som betar sig sexistiskt och rasistiskt.

4.2.3.2 Känslan av Pildammsparkens olika områden

Figur 22: Stapeldiagrammet visar vilka områden i Pildammsparken som respondenterna tycker är mest otrygga (flera alternativ var möjliga att välja).

Av de respondenter som besvarade frågan om vilket eller vilka områden i Pildammsparken som de upplever som otrygga, angav hälften att område 4 (karta över områden) var mest otryggt. Det var få personer som ansåg att område 1 och 2 är otrygga men desto fler som ansåg att område 3 är otryggt. Det var nästan 40% av respondenterna som inte angav något område som otryggt (figur 22).

Det var 50 respondenter som svarade på frågan angående varför de upplever vissa områden i Pildammsparken som otrygga där 33 av respondenterna var kvinnor och resten var män.

Mörkrets påverkan

Det var 20 respondenter som angav att de upplevde område 3 och/ eller 4 som mest otrygga på grund av att solljuset har svårare att tränga igenom växtligheten i de områdena. Många av respondenterna noterar att de upplever otrygghet när det är mörkt och när det är liten mänsklig aktivitet i områdena. De uttryckte rädsla för att bli utsatta för brott, och när parken har låg mänsklig aktivitet upplever de att risken är högre. Därför undviker många att besöka parken och särskilt dessa områden under kvällstimmar.

Respondenten i citatet nedan belyser att mörkret skapar otrygghet. Hon förklarar att ingen del av parken upplevs som otrygg under dagtid men att det förändras efter att mörkret har trätt fram. Det tyder på att mörkret är den primära anledningen till otrygghet och inte vegetationen i parken.

“Känner mig endast otrygg på natten, väldigt mörkt och mindre vittnen på kvällen ifall något skulle hända.” (Citat av en respondent - angav område 1, 2, 3 och 4 som mest otrygga).

Växtligheten i parken

Tolv respondenter noterade främst att tät växtlighet påverkar deras trygghetskänsla negativt. Alla svarade att område 4 var otryggt på grund av den täta växtligheten varav två stycken även angav område 3 i den kategorin. Många påpekade att den dåliga sikten i området bidrar till deras känsla av otrygghet. Några skrev att den täta växtligheten skapar instängdhet och att man får känslan av att vara isolerad.

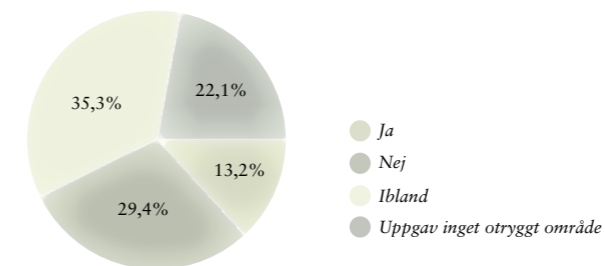
I citatet nedan påpekar en respondent att hon känner otrygghet när hon inte har kontroll över sin omgivning och att det påverkas av tät vegetation som försvårar sikten över platsen. Det tyder på att element i ett område som försämrar sikten, gör området mer otryggt.

“För det är så mycket träd och buskage och saker i vägen. Ingen skulle höra eller märka om något hände.” (Citat av en respondent - angav område 3 och 4 som de mest otrygga områdena).

Människor i parken

Många anser att kombinationen av dålig belysning, tät växtlighet och låg mänsklig aktivitet skapar otrygghet och därav undviker många av respondenterna att besöka sådana områden i parken. Åtta av respondenterna nämnde att det ofta är låg mänsklig aktivitet i område 3 och 4, speciellt under kvällstid/nattetid. Några respondenter påpekade att mindre befolkade områden är generellt mer otrygga oavsett om det är i en park eller mitt i staden och att belysningen inte har någon större betydelse utan att det är närheten till andra människor som ökar känslan av trygghet.

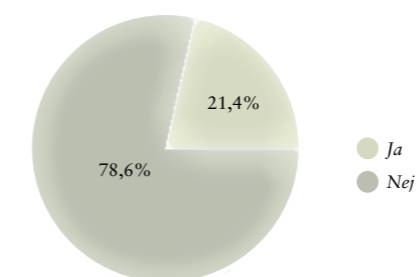
Sju av de manliga respondenterna uttryckte otrygghet i Pildammsparken. Några manliga respondenter pekade ut både område 3 och 4 som de mest otrygga på grund av tät vegetation och bristfällig belysning. En manlig respondent ansåg att det endast var otryggt i område 3 och 4 under kvällstid.

Figur 23: Cirkeldiagrammet visar om respondenterna brukar undvika området de angav som otryggt.

Det var 68 personer som svarade på frågan om de undviker området eller områdena som de angav som otrygga. De flesta svarade att de ibland undviker det eller de områdena men många svarade att de inte undviker området eller områdena som de upplever som otrygga. Det var få som svarade att de undviker området eller områdena som de angav som otrygga (figur 23).

4.2.3.3 Identitet kopplad till upplevelser i Pildammsparken

Figur 24: Cirkeldiagrammet visar om respondenterna tycker att deras identitet påverkar deras upplevelse av parken.

Det var totalt 70 personer som svarade på frågan om de tror att deras generella identitet påverkar hur de upplever Pildammsparken. Det var en klar majoritet som svarade att de upplever att deras identitet påverkar deras upplevelse av trygghet i parken. Det var drygt en femtedel som svarade att de inte upplever att deras identitet har någon påverkan av deras trygghetsupplevelse i parken (figur 24).

Det var totalt 54 respondenter som svarade på frågan om vilka anledningar som gör att de upplever otrygghet av sin identitet. Av dessa var det 40 stycken som var kvinnor och resten var män. De som känner otrygghet kopplat till sin identitet hävdar främst att det beror på deras könstillhörighet. Ingen av de icke-binära respondenterna påstod att deras identitet påverkade deras upplevelse av Pildammsparken.

Identitet och könstillhörighet påverkar upplevelsen av parken

Majoriteten av de kvinnliga respondenterna medgav att de noga överväger sina rörelser och val av vägar på grund av oro för okända män, vilket får dem att känna sig extra utsatta, särskilt när de är ensamma.

Många av de kvinnliga respondenterna skrev att deras identitet som kvinna skapar rädsla för att utsättas för brott. Det var åtta stycken av respondenterna som anser att det finns risk att bli överfallen och att det kan bero på att kvinnor är lättare att överfalla jämfört med män och därav är rädslan mycket högre. En respondent upplever att kvinnor ofta får höra historier om våldsutsatthet genom att röra sig ensam i parker på kvällar och nätter. Många har liknande svar om att det finns risk av någon man/ några män att utsätta dem för överfall eller i värsta fall våldtäkt varav fem respondenter skrev att de är rädda för att bli utsatta för överfall eller våldtäkt.

Respondenten i citatet nedan är en av flera som påpekar sin oro över att utsättas för brott på grund av sin könstillhörighet. Det här tyder på att kvinnor upplever otrygghet på grund av att utsättas för brott där det främst handlar om sexualbrott.

“Som kvinna kan jag känna mig orolig för att utsättas för sexuella övergrepp.” (Citat av en respondent - angav område 4 som mest otryggt).

Sex av 15 manliga respondenter framhöll att deras könstillhörighet gav dem en viss grad av trygghet på grund av att de är män. En manlig respondent kände sig överlag trygg, men menade att det kunde ändras om konfrontation uppstod.

Etnicitet påverkar känslan av (o)trygghet

Det var några som skrev att de känner sig otrygga på grund av deras etniska utseende. En respondent skrev att hon upplever att rasifierade personer blir mer utsatta för rasistiska påhopp när man vistas på offentliga platser, vilket hon själv har bevittnat i Pildammsparken. Andra respondenter beskriver att de känner sig otrygga för att de avviker från vithetsnormen. De flesta påpekar att de känner sig otrygga på grund av att de är kvinna, har invandrarbakgrund och är muslim där några av dem bär slöja. En manlig respondent påpekade att som en lång svart man var han vanligtvis medveten om att människor snarare var rädda för honom än tvärtom.

Utsatthet bland HBTQ+-personer

Det var tio respondenter som uppgav att de känner sig otrygga på grund av deras utseende och/ eller hur de klär sig. En respondent beskriver att som hbtq-kvinna är hon mer utsatt på grund av sexism som sexuella trakasserier samt bifobi av andra personer i parken. En annan respondent svarade att hon är kvinna och ser ”queer” ut. Även om hon är medveten om att det är få personer som inte kan acceptera det, känner hon obehag vid möten under mörka och folktomma förhållanden. Två manliga respondenter kände sig sårbara eftersom de inte följer den maskulina heteronormen. En av dem uttryckte oro för att sticka ut genom att klä sig feminint, medan den andra nämnde att han som icke-vit heterosexuell man alltid kände en viss grad av utsatthet.

4.2.3.4 Alternativa trygghetsåtgärder

Det var 38 kvinnliga, 14 manliga och två icke-binära respondenter som besvarade den här frågan om trygghetsåtgärder i Pildammsparken. Flera av respondenterna diskuterade olika teman, vilket ledde till en överlappning av ämnen och åsikter. Därför kommer vissa respondenter att höras återkommande.

Belysning främjar trygghetskänslan

Det var 19 kvinnliga respondenter som uttryckte att ökad belysning skulle göra parken tryggare. Förslag inkluderade fler, kortare och bättre upplysta stigar samt ökad belysning i området. Åtta manliga respondenter fokuserade på behovet av mer belysning för att öka trygghetskänslan. En respondent påpekade att för mycket belysning kan förvanska syftet med ett större grönområde genom att integrera staden för mycket i det begränsade utrymmet som är avsett som ett alternativ. Samma manliga respondenter hävdade också att ljus endast ger en falsk trygghet och att lamporna inte förhindrar brott.

Säkerhetspersonal och övervakning

Nio kvinnliga och tre manliga respondenter föreslog närvaro av säkerhetspersonal såsom parkvärdar, trygghetsvakter, väktare/ poliser, patrullerande vakter och trygghetspersonal för att öka tryggheten och hantera opassande beteenden i parken. Andra säkerhetsåtgärder som föreslogs inkluderade bemanning av vissa områden, användning av övervakningskameror eller informationstavlor med trygghetsnummer.

Ökad aktivitet

Åtta kvinnliga respondenter ansåg att ökad aktivitet och mänsklig närvaro i parken skulle öka trygghetskänslan. Förslagen inkluderade att skapa platser för social interaktion såsom fler sittplatser, lekplatser, kiosker och caféer. Det föreslogs även att främja aktiviteter på kvällar, nätter och vintertid samt arrangera evenemang i parken för att locka fler besökare och därigenom öka tryggheten. En respondent föreslog förbättringar av tillgängligheten för rullstolar och barnvagnar för att främja rörelsefriheten.

Ökad öppenhet

Fyra respondenter föreslog ökad öppenhet och bättre insyn för att underlätta utrymning vid behov. Tre respondenter uttryckte att en känsla av öppenhet i området skulle kunna öka trygghetskänslan. En av dem föreslog att beskära grenar och buskar för att förbättra sikten, medan en annan ansåg att Pildammsparken redan är tillräckligt öppen och inkluderande. En respondent var dock skeptisk till att gallra parken och menade att det skulle komma på bekostnad av växtligheten, vilket är en viktig del av parkens charm.

Villiga att anpassa sig

Fyra respondenter finner det svårt att balansera trygghetskänslan med bevarandet av parkens charm och vegetation, och är därför skeptiska till åtgärder som kan påverka växtligheten negativt. De fyra andra respondenterna var nöjda med parkens skogiga och tätbevuxna karaktär. De värdesätter naturen och ser parken som en fristad för flora och fauna. Dessa respondenter är också medvetna om belysningens negativa påverkan på djurlivet och är därför beredda att anpassa sig till vissa områden som undviks på grund av mörker för att bevara den naturliga känslan.

Ett djuprotat samhällsproblem

Sex kvinnliga respondenter betonade att problemet är djuprotat och relaterat till samhällets långa tradition av mäns våld mot kvinnor. En respondent framhöll att huvudorsaken till otrygghet är mäns våld och att de föreslagna åtgärderna endast är förebyggande, baserade på riskanalys av männens beteende. En annan respondent menade att problemet snarare är vilka individer som rör sig i parken, vilket är ett grundläggande samhällsproblem som inte enkelt kan lösas. En manlig respondent argumenterade för att det är samhällets andra aspekter som behöver ändras, och att man bör satsa på proaktiva lösningar som adresserar problemens källor istället för dess konsekvenser.

4.2.4 Sammanfattning av intervjuer och enkät

Det har genomförts olika metoder för att få fram ett resultat som ger en bild av hur kvinnors trygghetsupplevelse är i grönområden och i Pildammsparken. Resultaten mellan de olika metoderna visade sig vara likartade och dessutom en hel del identiska men det förekom även några skilda svar. Likheten märks bland annat i de liknande teman som formades för intervjuerna och enkäten.

När det kommer till upplevelsen av trygghet i Pildammsparken var det likartade svar mellan intervjuerna och enkäten. Vid intervjuerna upplevde de flesta av intervjupersonerna att de inte känner sig otrygga i någon del av parken men för de som uppgav otrygghet handlade det mer om de områden i parken där det är låg mänsklig närvaro vilket nödvändigtvis inte är de områdena med tät vegetation. Det var få av respondenterna som nämnde att tät vegetation är otryggt men för de respondenter som gjorde det, grundade det sig i att deras sikt blev begränsad. Nästan alla av intervjurespondenterna uppskattade områdena med tät vegetation mer än områdena med låg/ingen vegetation.

I enkätsvaren var respondenterna mer uppriktiga med att områdena med tät vegetation är betydligt otryggare eftersom det ger skymd sikt och sämre kontroll över omgivningen, till skillnad från öppna delar av parken. Där nämns det även att mindre befolkade områden är otrygga. Det resultatet som båda svaren gav var att nästan alla av respondenterna från både intervjuerna och enkäten påpekade att mörkret gjorde parken otryggare. Där handlade det inte allt för mycket om specifika områden utan att parken i sin helhet upplevs otryggare under kvällar och nätter men att det till stor del handlade om att det är låg mänsklig aktivitet vid dessa tidpunkter.

Resultatet av både intervjuerna och enkäten belyste vikten av mänsklig närvaro. Där handlade det om hög mänsklig aktivitet. Det för många gav känslan av trygghet eftersom det genererar många vittnen om någonting skulle ske. Resultaten från båda metoderna visade sig att människor påverkar upplevelsen av trygghet. Hög aktivitet/ rörelse av bland annat joggere, promenerare eller sociala aktiviteter gav trygghet medan människor som var högröstade eller påverkade resulterade i otrygghet.

Nästan alla av intervjupersonerna och respondenterna var rädda för att utsättas för brott. Främst handlade det om överfall eller våldtäkt vilket enkätrespondenterna var mer tydliga med att poängtera till skillnad från intervjurespondenterna som var mer försiktiga i sina svar. Därav är det många som undviker parken när det är låg mänsklig aktivitet som till exempel när det är mörkt. Genom att förbättra upplevelsen av trygghet i grönområden svarade respondenterna från intervjuerna att mer belysning skulle göra parken tryggare. Svaren från enkäten var mer varierade där det istället föreslogs att implementera övervakningskameror och/eller väktare.

Nästan alla av intervjupersonerna och respondenterna uppgav att deras identitet påverkar upplevelsen av trygghet beroende på könstillhörighet, HBTQ+, etnicitet och religion eller en kombination av dessa både stärker och konstruerar varandra. De flesta svarade att de upplever otrygghet på grund av sin identitet vid alla offentliga platser, speciellt om de vistas ensamma men att det inte har med parkens karaktär att göra. Många av intervjupersonerna och respondenterna belyser att det är ett stort samhällsproblem och inte ett problem som är skapat av vegetationen.

Figur 25: Fotografi på mänsklig aktivitet i Pildammsparken längs huvudstråken vid den stora dammen

5. Diskussion

Det här avsnittet presenterar studiens diskussion med avslutande resonemang utifrån forskningsfrågorna.

5.1 Kvinnors upplevda trygghet i urbana grönområden

Att trygghet är viktigt för samhället är det inga tveksamheter kring. Det är också klarlagt att vegetation kommer att ha en viktig roll i stadsmiljöer i framtiden. Syftet med studien har varit att utforska samspelet mellan kvinnors upplevda trygghet och urban vegetation för att främja trygghet för kvinnor i urbana grönområden samtidigt som vegetationen beaktas.

Vårt resultat antyder att orsakerna till otrygghet är komplexa. Majoriteten av intervjupersonerna och enkätrespondenterna uppskattade vegetation och ansåg snarare att det främjade trygghet. Litteraturen understödjer detta och menar att ekologiska värden främjar välbefinnande i form av fysisk och psykisk hälsa (Jansson et al., 2012). Undersökningen av de olika områdena i Pildammsparken visade även hur variation i vegetationens karaktär attraherade olika besökare och uppskattades i varierande grad beroende på individuella preferenser och personliga faktorer. De mest uppskattade områdena i Pildammsparken inkluderade område 2 med sin vidsträckt vy och öppna sikt med pilträd runt den stora dammen samt område 4, med sin cirkulära gräsyta omgiven av stora bokträd som skapar en känsla av omslutenhet. Detta indikerar att grönområden, inklusive Pildammsparken, inte nödvändigtvis är kopplade till upplevelsen av otrygghet. Intervjupersonerna och majoriteten av de kvinnliga enkätrespondenterna framhöll att känslan av otrygghet är dynamisk och inte enbart beror på vegetationens närvaro. Istället betonade de att upplevelsen av otrygghet varierar vid olika tidpunkter, där mörka timmar uppgavs som mest otryggt.

Intervjupersonernas och respondenternas uppfattningar om trygghet i Pildammsparken varierade betydligt beroende på kön. Skillnader mellan mäns, kvinnors och icke-binäras svar analyserades, där heteronormativa män generellt sett kände sig tryggare än kvinnor och andra kön. Detta kan indikera att genuskontraktet påverkar normer och beteenden i olika situationer. Enligt Hirdman (1984) skapar samhället strukturella ramar för individuellt beteende, inklusive normer och värderingar som reglerar relationen mellan könen. Det belyser hur strukturella ramverk och processer kan resultera i olikheter för upplevelsen av rörelsefrihet mellan kvinnor och män i det offentliga rummet. En tolkning av detta fenomen är att dessa strukturella ramar kan leda till att kvinnor undviker grönområden, trots avsaknaden av negativa erfarenheter och konkreta hot. Detta mönster kan leda till ytterligare stigmatisering av grönområden, vilket i sin tur kan resultera i oförsiktig borttagning av vegetation.

Att kunna vistas i offentliga miljöer och känna sig trygg är en grundläggande rättighet (Jansson et al., 2012). En rättighet som begränsas av upplevelsen av otrygghet eftersom platser tenderar att undvikas vid dessa känslor. Vi fann att de kvinnliga intervjupersonernas och respondenternas huvudsakliga oro gällande trygghet i Pildammsparken inte primärt handlade om själva vegetationen, utan snarare dess förmåga att försämra sikten och därmed försämrade kontrollen över omgivningen. Gränsen mellan område 2 och 3 (se sida 41, bild 4) utgjordes av hög och tät vegetation på ena sidan längs huvudstråken vid dammen, som bidrog till sämre sikt och element som gav upphov till dolda ytor, framför allt under mörka timmar. Detta var en avgörande faktor till varför flera intervjupersoner undvek detta område under mörka timmar. Det framgick även av litteraturstudien som visade att element i grönområden som skyddad sikt, dolda platser och blockerande flyktvägar gav sämre kontroll över omgivningen, vilket kvinnor ofta förknippar med våldsutsatthet (Jansson et al., 2013; Lis et al., 2019). Vårt resultat indikerar att mänsklig närvaro är den primära faktorn för trygghetsupplevelsen, snarare än vegetationen. Det har fått oss att ifrågasätta diskussionen kring trygghet kopplat till vegetation eftersom faktorer som mänsklig närvaro, mörker och individuella erfarenheter och preferenser påverkar trygghetsupplevelsen.

Grönområden som intervjupersonerna och respondenterna upplevde som trygga ändrades under mörka timmar då dessa blev otrygga. Område 1 illustrerar detta då lekplatsen under dagen är en livlig plats för barnfamiljer men på kvällen kan orsaka otrygghet trots de öppna kortklippta gräsytor. Nordväst om området (se sida 39, bild 5) finns tät vegetation längs ett stråk, vilket upplevs som avkopplande under dagen men skapar otrygghet på natten med begränsad belysning. Som Rönnblom et al. (2020) förklarar det, är trygghet föränderligt vilket gör att det kan upplevas på olika sätt vid olika tillfällen. Trygghet beskrivs som både statiskt och dynamiskt vilket gör upplevelsen av trygghet föränderlig (Rönnblom et al., 2020). Många av intervjupersonerna och respondenterna uppskattade de mer tätbevuxna områdena i Pildammsparken trots att många av dem upplevde de områdena som mest otrygga. Där handlade det mycket om vilken tid på dygnet som otryggheten ankommer eftersom de ansåg att parken är relativt trygg under dygnets ljusa timmar. Ljuset förbättrar sikten vilket även öppna ytor gör, trots det ansåg många av intervjupersonerna och respondenterna att öppna ytor även är otrygga under dygnets mörka timmar. Det tyder på att varken vegetation eller grönområden är grundorsaken till otrygghet för kvinnor men eftersom att vissa associerade otrygga känslor med grönområden, finns det en sanning i att grönområden kan försämra den redan upplevda otryggheten.

Vegetation karaktäriseras annorlunda under mörka timmar vilket gör det viktigt vid gallring eller planering av grönområden att gestalta dem så att de inte skapar dolda utrymmen eller försämrar sikten under mörka timmar. Trots att grönområden kan vara väl gestaltade med öppen vegetation och god sikt under ljusa timmar, kan de skapa sämre sikt och dolda utrymmen under mörka timmar. Det är viktigt att förstå vid planering av grönområden hur vegetationen artar sig både vid ljusa och mörka timmar. Det är samtidigt nödvändigt att beakta vegetationen och dess naturliga livsmiljö, samt att undvika utformningar som enbart tillgodoser mänskliga behov. Målet bör vara att skapa en miljö som är gynnsam och harmonisk för både växter och människor. Våra observationer av Pildammsparkens alla områden visade däremot att mänsklig aktivitet påverkas av väder och tid på dygnet. Medan dagar med sämre väder hade låg mänsklig aktivitet. Det kan tyda på att vädret påverkar hur den mänskliga närvaron i parken artar sig. Framförallt kan det tyda på att mörker inte behöver göra en plats mer otrygg, men att det kan försämrade den redan upplevda otryggheten.

Känslan av otrygghet skapas av den upplevda risken att utsättas för brott. Genom hög mänsklig aktivitet minskar upplevelsen av otrygghet eftersom det ökar chansen av att många ser om något skulle hända vilket även beskrevs av många intervjupersoner och respondenter. Många av intervjupersonerna och respondenterna påpekade att de är rädda för att bli utsatta för brott. Som Rönnblom et al. (2020) antyder beskrivs det att kvinnor bör undvika platser som upplevs som otrygga när orsaken till otrygghet handlar om att utsättas av en förövare. Rädsla för att utsättas för brott är den bakomliggande orsaken till många kvinnors otrygghet där tät vegetation snarare kan bidra till gömställen för eventuella förövare. Där tillskrivs det ett enskilt ansvar hos kvinnor om att inte befinna sig på fel plats vid fel tillfälle (Rönnblom et al., 2020). Det var något som många av intervjupersonerna och respondenterna förhöll sig till vilket gjorde att de undvek grönområden vid mörka timmar och vid låg mänsklig aktivitet. Kvinnors rörelsefrihet begränsas eftersom samhället indirekt ber dem att inte utsättas för brott genom att befinna sig på offentliga platser där platserna beskrivs som det farliga. Detta utgör en norm inom de strukturella ramarna som reglerar beteenden och upprätthåller könsskillnader i uppfattningar om trygghet. Det här kan vara en bidragande faktor till Brottsförebyggande rådets statistik från år 2023 om att rädslan för att utsättas för brott är betydligt högre än risken för det (Brottsförebyggande rådet, 2023). Detta möjliggör också för män att inta och upprätthålla dominans över vissa platser och traditionella könsroller.

Trygghet bestäms även i relation till sociala sammanhang (Rönnblom et al., 2020). Trygghet varierar i intensitet beroende på plats och tid samt påverkas av tidigare erfarenheter, rykten och maktrelationer (Rönnblom et al., 2020). Ett exempel är område 3, som inkluderar en utomhusteater. På sommaren är det fullt av aktiviteter, vilket skapar trygghet och lockar många besökare. Däremot när besöksantalet minskar under de mörka timmarna, undviks området på grund av den höga och täta vegetationen. Detta kan leda till att män tar platsen i anspråk, vilket kan öka otryggheten hos kvinnor. Några av intervjupersonerna och respondenterna påpekade att de känner sig trygga i Pildammsparken men om de skulle utsättas för brott eller höra rykten om det, skulle de känna sig otryggare i parken. Utifrån deras perspektiv är platsen i fråga inte otrygg, såvida ett brott inte begås där och om så händer är det platsen som de blir rädda för. Det visar att händelser är direkt kopplade till platser och tidpunkter och att intensiteten av otrygghet handlar om flera sociala faktorer snarare än fysiska faktorer. Det kan kopplas an till resultatet från litteraturen som visade att kvinnor undviker områden som upplevs som farliga (Lis et al., 2019; Jansson et al., 2013).

För att minska otrygghetsfaktorer kan olika åtgärder för den fysiska miljön tillämpas. Olika steg och strategier kan användas för att minska tätheten av låg vegetation för att öka sikten i områden med upplevd otrygghet för att balansera öppenhet med varierad vegetation (Jansson et al., 2012; Jansson et al., 2013). Det är viktigt att bestämma vilka träd och buskar som ska behållas för att inte påverka den biologiska mångfalden, växternas ekosystemtjänster eller hälsofrämjande funktioner samt att få en fungerande vegetation utan stora skötselproblem (Jansson et al., 2012). Eftersom dolda och stängda utrymmen i grönområden är de tydligaste elementen som skapar otrygghet hos kvinnor, bör dessa prioriteras med trygghetsåtgärder. Därav är noggrann planering av grönområden avgörande för att förbättra trygghetsupplevelsen utan att försämrade dess funktioner. Det kan då bli behjälpligt att planera trygghet i grönområden utifrån landskapets design, möjligheter till överblick och kontroll, vegetationens täthet, vegetationens karaktär och underhåll (Jansson et al., 2013). Att balansera riskerna för ekosystemtjänster är dessutom nödvändigt för att minimera konsekvenser som underhållskostnader, nedskräpning och brist på trygghet (Lis et al., 2019). Eftersom vegetation inte är grundorsaken till otrygghet bör gallring av grönområden ske med försiktighet och inte vara den primära trygghetsåtgärden. Vegetation kan vara en bidragande faktor till ökad upplevd otrygghet vilket gör att gallring kan vara nödvändigt men det har visats i den här studien att sociala arrangemang och individuella erfarenheter påverkar trygghetsupplevelsen minst lika mycket.

5.2 Ett ekofeministiskt perspektiv på kvinnors upplevda trygghet

Rönblom et al. (2020) konstaterar att vegetationen inte alltid är problemet utan orsaken till trygghet är ett större samhällsproblem än vad det snarare kan förbättras genom förändringar i den fysiska miljön. Författarna belyser kombinationen mellan kortsiktiga lösningar som fysiska åtgärder och långa ambitioner som jämställdhetsarbete (Rönblom et al., 2020). Många av intervjupersonerna och respondenterna betonade att problemet är ett omfattande samhällsproblem som handlar om hur människor ser på varandra. Andra framhöll att det är kopplat till den långvariga traditionen av mäns våld mot kvinnor i samhället. Patriarkala könsnormer är en integrerad del av stadsmiljön och dess erfarenheter (Efe Gunet et al., 2022). I grunden är problemet människoskapat och kräver mänsklig lösning. Vegetationen kan inte minska ojämlikheten eftersom den inte skapar det.

Jansson et al. (2013) diskuterar konceptet rumslig säkerhet och betonar att förtroende för en plats kan bidra till en känsla av trygghet. Två kvinnliga intervjupersoner som promenerade i Pildammsparken på kvällstid framhöll att deras anknytning till parken gav dem känslan av trygghet, även efter mörkrets inbrott. En av dem noterade dock att det kunde förändras om hon utsattes för något obehagligt, vilket tyder på att individuella uppfattningar om trygghet kan påverkas av sociala faktorer. Det kan även förklaras genom genusordning. Erikson och Goten (2020) samt De los Reyes (2001) understryker att genusordning innebär att genus formas av den ständiga interaktionen mellan samhälleliga och individuella handlingar, där genus ses som en dynamisk process. I vår studie bidrar dessa perspektiv till en djupare förståelse för hur individuella och sociala faktorer samspekar, där individuella handlingar gentemot andra kan återspegla sociala problem. Detta visar på att individuella fall inte kan ses som isolerat utan måste ses ur ett bredare sammanhang.

En upplevd otrygghet behöver inte indikera att platsen är otrygg, men trots det kan det leda till begränsningar i individens rörelsefrihet. Detta framkom tydligt i resultatet då våra kvinnliga intervjupersoner och respondenter undvek Pildammsparken under de mörka timmarna trots den minimala risken att bli utsatt för brott. Risken är dock alltid närvarande trots positiva trygghetskänslor vilket indikerar att subjektiv säkerhet inte motsvarar den faktiska säkerheten (Lis et al., 2019). Trots detta kan den ökade känslan av trygghet leda till positiva effekter både på individ- och samhällsnivå (Jansson et al., 2012). Litteraturen understryker behovet av en holistisk förståelse för att undersöka hur vegetation påverkar trygghetsupplevelsen genom rumsliga, sociala och individuella faktorer (Jansson et al., 2012), något som kan bekräftas av vår studie.

Ekofeminism belyser kopplingar mellan feminism, intersektionalitet och miljöism där problemet handlar om exploatering och nedbrytning av miljön (Mallory, 2013). Intervjupersonerna och respondenterna i den här studien uppskattade mest de skogsliknande partierna i Pildammsparken även om de upplevdes som mest otrygga och obehagliga vid mörker. Detta kunde konstateras då område 4, med sin rumsliga karaktär av tät vegetation och höga träd, ansågs vara en av de mest attraktiva områdena i Pildammsparken under dagtid. De ansåg inte att dessa områden ska tas bort eller minska i växtlighet eftersom de uppskattar tät vegetation i staden. Många av intervjupersonerna och respondenterna var villiga att anpassa sig och undvika täta grönområden vid mörker för att kunna nyttja dem under ljusa timmar. De vill inte riskera att växtligheten tas bort på grund av att de känner sig otrygga i de områdena vid mörker. Detta indikerar att röjning av vegetation på grund av trygghetsskäl inte alltid är nödvändigt.

Trygghetsåtgärder som bortfall av vegetation kan ses som förtryck mot natur, kvinnor och djur (Mallory, 2013) vilket kan förstås genom ekofeminismens antaganden om maktstruktur. Teorin belyser maktförhållandet mellan människa och natur som framhåller mänsklig dominans över naturen där vegetation som röjs bort kan förklaras genom dess dominans av människan. Eftersom majoriteten av svaren från intervjupersonerna och respondenterna betonade sparande av vegetation i parken trots upplevd otrygghet, visar det att röjning av vegetation kan försämra kvinnors upplevelse av parken mer än att förbättra deras trygghet av parken. Det här kan kopplas an till miljö rättvisa inom ekofeminism som belyser rätten till miljön oavsett identitet (Mallory, 2013). Vegetation som tas bort med anledning av upplevd otrygghet hos kvinnor, kan förstås genom miljö rättvisa som belyser rättvis tillgång till natur. Med andra ord blir tillgången till och användningen av natur inte rättvis om vegetation tas bort eftersom många av intervjupersonerna och respondenterna i den här studien uppskattar vegetationen.

Efe Guney et al. (2022) påstår att stadsplaneringen upprätthåller och främjar ojämlikheter genom att skapa osäkra områden som inte tar hänsyn till kön och intersektionalitet, vilket leder till en bristande känsla av trygghet och tillhörighet. Detta kan likställas med skillnadsskapande praktiker inom ekofeminism som bland annat manifesteras i tillgång till resurser samt individens position (Rósen, 2010). Skillnadsskapande praktiker i denna kontext leder till en ojämlikhet i tillgång till och användning av grönområden, vilket fungerar som en mekanism för att upprätthålla och förstärka sociala och könsmissiga skillnader.

Skillnadsskapande praktiker kan även manifesteras i relation till vegetation, där icke-mänskliga subjekt exkluderas från maktanalysen och objektifieras. Att vegetation främst ses som en exploaterbar resurs för ekonomisk vinning och något som skapar otrygghet för kvinnor och icke-heteronormativa individer, synliggör maktstrukturer och en nedvärderande syn på natur, vilket kan leda till borttagning av värdefull vegetation. Detta sker i sin tur på bekostnad av den biologiska mångfalden i dessa grönområden. Strukturella praktiker i dessa former synliggör den dualistiska processen som bidrar till det ömsesidiga förtrycket av kvinnor, natur och djur.

Feminism är skapat för att uppnå ett jämlikt samhälle. Det kan även ses som jämlik trygghet i grönområden. Trots det framhöll resultatet av den här studien att kvinnor upplever högre otrygghet jämfört med män. För vem är grönområden ämnade åt? Planering och gestaltning av grönområden behöver tillämpa ett feministiskt perspektiv för att inkludera jämlikhet. Det vill säga att synliggöra otrygghet hos flera samhällsgrupper och förtydliga samhällets maktstrukturer genom intersektionell analys. Vem är trygg och vem är otrygg? För att förstå hur trygghet utformas behöver ett genusperspektiv appliceras (Patel & Davidson, 2011). Genom att applicera det kan studier bli mer rättvisa eftersom normen tidigare utgick från ett manligt ideal (Svedberg & Kronsell, 2003). Förutom otrygghet är bortfall av vegetation ett ekologiskt och socialt problem. Grönområden berikar många mänskliga värden och samtidigt berikar urbana områden med ekosystemtjänster. Båda aspekter behöver tas i beaktning. Därför behöver maktförhållandet mellan människa och natur belysas (Kajiser & Kronsell, 2014).

Förtryck visar på en sorts dominans som ofta utförs av maskulinitet som kan förklaras med begreppet dualism som beskrivs inom ekofeminism (Mallory, 2013). Som Mallory (2013) belyser om dualism, att humanismen överordnar naturen och maskulinitet överordnar femininitet vilket medför att dessa underordnades blir mindre rationella. Det kan hjälpa oss att förstå hur dagens vegetation är sammankopplad med kvinnors upplevda otrygghet i grönområden. Kan det vara ett maskulint synsätt att antingen behöva ta bort vegetation för att kvinnor ska uppleva högre trygghet eller att ha mycket vegetation som dock kommer öka kvinnors upplevda otrygghet. Två alternativ som står mot varandra där den ena kan uppfyllas om den andra förbises. Att istället zooma ut från dessa två alternativ och se situationen från ett större perspektiv bortom vegetation, kan det möjligtvis bli enklare att förstå att det finns flera olika infallsvinklar av problemet om upplevd otrygghet. Genom att förstå förtryck och arbeta för ett jämlikt samhälle kan ett samspel mellan vegetation och trygghet underlättas.

Vem ges utrymme att få bestämma om vad trygghet är? Rönnblom et al. (2020) belyser makt som ett centralt begrepp inom trygghet där den som ges makt ges möjlighet att definiera trygghet. Trygghet upplevs inte på samma sätt för alla människor vilket framkom i resultatet för den här studien. Även om många intervjupersoner och respondenter delade liknande erfarenheter av vad som ökar otryggheten i den fysiska miljön, identifierades sociala faktorer som de mest påverkande aspekterna av otrygghet. Detta påvisar att grundproblemet inte är specifikt kopplat till Pildammsparkens enskilda områden, utan att de snarare belyser hur sociala praktiker reflekteras i det materiella och manifesteras i det offentliga stadsrummet (Kajiser & Kronsell, 2014). Samtliga områden bidrog i varierande grad till upplevelsen av otrygghet genom tät vegetation, begränsad sikt och element som skapar dolda utrymmen. Det blev dock tydligt att dessa kännetecken av otrygghet även kunde förekomma på platser utan växtlighet, vilket indikerar att problematiken sträcker sig över parkens avgränsningar. Vegetation ansågs inte alltid vara en källa till otrygghet, vilket antyder att kvinnor inte alltid ges utrymme att bidra till beslut om förbättringar av trygghet i grönområden. Noga planerad vegetation förbättrar rumsliga faktorer att främja trygghet men eftersom sociala och individuella faktorer är minst lika viktiga för trygghetsskapande behöver samhället arbeta med jämställdhetsarbete för att förbättra trygghet hos kvinnor.

Intersektionell ansats är nödvändig vid undersökning av uppfattningar om trygghet i offentliga grönområden (Efe Guney et al., 2022). Kvinnor kan dela liknande upplevelser av otrygghet, men det är viktigt att observera att orsakerna till otrygghet kan variera beroende på faktorer som klass, etnicitet, sexuell läggning och funktionsvariation (Jansson et al., 2013). I studiens resultat framkom det olika upplevelser av trygghet i Pildammsparken. Faktorer som kön, etnicitet och religion hade en betydande inverkan. En intervjuperson med invandrarbakgrund kände att hon kunde bli bemött annorlunda på grund av sitt ursprung. Två manliga deltagare, vars identitet avviker från den vita heteronormen, uttryckte oro över potentiella faror trots medvetenhet om att risken är liten. En svart kvinna kände sig tvungen att anpassa sig för att undvika att bli betraktad som farlig av sin omgivning, vilket ledde till upplevd otrygghet. Dessa exempel synliggör olika självförstärkande relationer av förtryck, som både påverkar vilken maktposition individen hamnar i och hur dessa relationer av förtryck kan forma deras upplevelse av olika situationer. Deltagarnas upplevda oro kan ses som minoritetsstress, där tillhörighet till en minoritetsgrupp medför en konstant känsla av osäkerhet beroende på individ, oavsett plats och tidpunkt. Negativa bedömningar från andra kan påverka självbilden och leda till psykiska påfrestningar (Meyer, 2003) vilket kunde identifieras i två av intervjupersonernas svar.

Genom att observera denna företeelse med en intersektionell lins, som belyser strukturer av ojämlikhet (Wyatt et al., 2022), visar det sig att dessa grupper ses som underordnade i relation till majoritetssamhället. Utifrån samtliga teorier tolkar vi det som att denna underordning upprätthålls av socialiseringsprocesser som normer, föreställningar, värderingar och beteenden som kan manifesteras på offentliga platser, inklusive grönområden både på mikro- och makronivå.

Svaren från intervju- och enkätundersökningen synliggör hur olika dimensioner av identitet, såsom kön, etnicitet, klass och sexualitet samverkar och skapar komplexa maktrelationer i olika sammanhang. Det innebär att individers erfarenheter och positioner i samhället inte bara bestäms av en enskild faktor, utan av en kombination av flera. De Los Reyes och Mulinari (2005) menar att intersektionerna mellan de olika dimensioner av identitet visar hur över- och underordning skapas och bibehålls genom sociala strukturer och normer i olika rumsliga sammanhang. Detta belyser hur ojämlikhet reproduceras genom olika former av makt och privilegier (De Los Reyes & Mulinari, 2005).

Intervjupersoner och respondenter betonar främst intersektionen av genus, könsidentitet, etnicitet och religion, vilket ökar risken för bland annat utsatthet för rasism, islamofobi och kvinnoförtryck. Andra identifierade exempel inkluderar intersektioner mellan rasism, homofobi samt transfobi. De Los Reyes och Mulinari (2005) argumenterar för att individuella handlingar, institutionella praktiker, normer och strukturella relationer samverkar för att skapa specifika maktrelationer och utsatthet. Analysen av intersektionen mellan dessa nivåer är central för att förstå uppkomsten och förstärkningen av olika former av förtryck (De Los Reyes & Mulinari, 2005). Denna syn stöds av Jansson et al. (2013), som betonar hur individuella, sociala och rumsliga faktorer ömsesidigt påverkar varandra.

Från ett ekofeministiskt perspektiv tolkar vi Pildammsparken som en inkluderande park och grönområde som är tillgänglig för en mångfald av människor oavsett identitet. Tillgängligheten till parken är förstärkt med tillgång till cykelvägar och kollektivtrafiknoder som tågstation Triangeln och bussterminalen i Södervärn. Parkens mångsidiga karaktär lockar olika grupper av människor. Belysningen är generellt sett bra, särskilt längs de olika huvudstråken och det finns ständig aktivitet i parken. Vegetationen spelar en betydande roll i parken och sköts noggrant. En anledning till detta kan vara att Pildammsparken uppfattas både som natur och kultur, vilket gör den mindre sårbar för exploatering, gallring samt ekosystemtjänster än andra grönområden som enbart har naturvärden. Vad gäller parkens utformning och att vegetationen till en början var ditsatt som arkitektoniska element av främst män inom olika professioner, indikerar en initial brist på hänsyn till viktiga komponenter som främjar vegetationens hälsa på lång sikt.

Efe Guney et al. (2022) argumenterar att det behövs förändring av planeringsstrukturer. Att främja stadsplanering som tar hänsyn till kvinnors behov och ökar deras deltagande i beslutsprocesser kan vara ett effektivt sätt att bekämpa dessa problem på den fysiska platsen (Efe Guney et al., 2022). Samtidigt krävs en förändrad syn på naturen, som betraktas som underordnad, för att förstå betydelsen av grönområden och deras interaktion med upplevd trygghet. Genom att synliggöra de olika maktstrukturer som korsar varandra för både kvinnor och natur kan nya möjligheter för samexistens uppstå, där de befrias från sina underordnade positioner i dualistiska processer och jämföras med sina motpoler. Genom att utmana och omdefiniera traditionella könsnormer, manliga stereotyper och mänsklig dominans över naturen kan samhället främja en kultur präglad av respekt, jämställdhet, icke-våld där naturen får erkännande. Ekofeminism belyser därmed en kritisk aspekt där dualistiska processer behöver avvecklas för att eliminera kvinnors och naturens underordning.

Figur 26: Skiss på Pilträäd längs den stora dammen som visar på hur vegetationen möter vattnet och skapar andra rumsligheter.

5.1 Metoddiskussion

Teorier som har använts i den här studien har en kritisk feministisk ansats vilket har påverkat hur resultatet och analysen har utformats och hjälpt oss att förstå kopplingar mellan studieresultaten. Det i sin tur har även påverkat personliga tolkningar av forskningen vilket har medfört dynamisk objektivitet och givit en pluralisk syn på den litteratur och empiri som har samlats in (Svedberg & Kronsell, 2003). Litteraturen som har använts i den här studien har varit skriven mellan 1994 och 2024. Vi är medvetna om att en del förändringar har skett i samhället under den här tiden och att det kan ha påverkat resultatet av den här studien.

Litteraturstudien hade kunnat arbetas mer för en bredare studie kring sociala faktorer som har positiva aspekter på trygghet som till exempel betydelsen av andra människor och mänsklig aktivitet för att kunna dra kopplingar med resultaten från intervjupersonerna och respondenterna. Dessutom hade litteraturstudien kunnat involvera mer information om vegetationen i Pildammsparken och om olika växtarter som kan påverka trygghetsfaktorer vilket vi förmodar kan ha påverkat resultatet av den här studien. Vi har inte gjort någon grundläggande bakgrundsstudie av Pildammsparken, dess utveckling och hur man arbetar med den i praktiken. Det hade kunnat ge betydande kunskap till studien och fördjupat analysen av studien. Ytterligare nyansering och en djupare diskussion kring ekofeminism och miljöism hade kunnat uppnås genom att lägga mer fokus på Malmö stads insatser för trygghetsfrämjande åtgärder samt deras syn på hanteringen av växtlighet och biologisk mångfald i Pildammsparken.

I intervjustudien började vi med att visa intervjurespondenterna en karta över Pildammsparken för att de skulle markera ut platserna som de upplever som trygga respektive otrygga. Den användes inte i den mån som vi hade hoppats på vilket kan bero på att få av intervjupersonerna var bekanta med att se Pildammsparken från ett fågelperspektiv. Istället förklarade intervjupersonerna platserna samt att de pekade på områden runt omkring sig. Därav antecknade vi istället ner platserna som intervjupersonerna talade om.

De första intervjuerna genomfördes med en strukturerad metod men svaren som vi fick av intervjupersonerna var inte alltid relevanta för studien. Istället ändrade vi tillvägagångssättet till semistrukturerade intervjuer för att få intervjupersonerna att berätta mer om sina upplevelser. Därav blev det mer diskussion mellan oss och intervjupersonerna.

Årstiden kan ha påverkat resultatet av fallstudien. Vi utförde våra intervjuer under tidig vår. Det var inte många soldagar samt att växtligheten hade en kal karaktär. Sikten i parken var mycket bättre i mars än vad den annars är under sommaren då växtligheten ofta skymmer sikten. Det kan ha påverkat resultatet genom att intervjupersonerna inte uppgav vegetation eller skymd sikt som otryggt utan mörkret vilket är mer påtagligt under vinterhalvåret.

Platserna i parken som intervjuerna genomfördes vid och tiden som sattes för intervjuerna kan ha påverkat resultatet. Varken platserna eller tiden för intervjuerna var förutbestämda och där resultatet kan ha formats annorlunda och fått djupare analyser om intervjuerna var planerade.

Under intervjuerna var det många av intervjupersonerna som uppskattade Pildammsparken och de hade få negativa åsikter om parken. Det gjorde oss tveksamma om vi skulle ha valt en annan park. Efter att ha genomfört fler intervjuer insåg vi att det har varit bra att undersöka bra kvaliteter i Pildammsparken för att veta vad som får människor att känna sig trygga och inkluderade. Att ha undersökt ett annat grönområde i Malmö eller i en annan stad kan ha påverkat resultatet då de är utformade och sköts på olika sätt och används av olika personer. Andra resultat hade kunnat ges om vi undersökt grönområden som är under hot att röjas bort eller befinner sig i marginaliserade områden. Där hade det varit intressant att göra en jämförelsestudie mellan Pildammsparken som är en välplanerad park och en annan park som är mindre välplanerad.

Vi hade en önskan att intervjua HBTQ+-personer, människor med funktionsvariation och människor med större variation av etniciteter. Dock var det svårt att identifiera dessa personer utan att fråga människor om det. Vi är medvetna om att frånvaron av dessa personers upplevelser har påverkat vårt resultat. Vi hade istället behövt planera och boka intervjuer med dessa personer i förväg.

På så sätt har enkätstudien kompletterat intervjustudien till viss del. Vi fick svar från HBTQ+-personer och några med olika etniciteter men fortfarande inte i den mån vi först önskat. Ingen person berättade om den har någon funktionsvariation vilket har gjort det svårt att tolka om någon med funktionsvariation har besvarat enkäten. Enkäten borde ha tillgängliggjorts mer vilket vi är medvetna om att det hade påverkat resultatet. Enkäten hade kunnat delas i fler grupper på sociala medier och skrivas ut på papper, om det hade funnits tid. Dessa kan spridas till ”nyckelpersoner” som har förtroende hos vanligtvis underrepresenterade samhällsgrupper, för att inkludera dem som saknar tillgång till digitala medel av olika anledningar. Enkäten var översatta till svenska, engelska och arabiska men vi fick dessvärre inga svar på arabiska. Det gjorde det tydligt att endast språklig översättning inte är tillräckligt för att säkerställa inkludering.

Enkäten har även kompletterat intervjustudien i den mån att respondenterna var mer uppriktiga i sina svar vilket kan bero på att de var helt anonyma. Till skillnad från intervjuerna som kan ha känt att sådan information är mer känsligt att fysiskt berätta för andra.

Vad gäller deltagande observationerna valde vi att använda oss av en ostrukturerad metod för att låta platsen och händelserna bestämma vad vi noterar för att inte på förhand bestämma vad vi ska observera som vi förmodar påverkade resultatet till det bättre.

Figur 27: Fotografi på mänsklig aktivitet i Pildammsparken ut mot dammen

6. Slutsatser

Det här avsnittet presenterar studiens sammanfattande slutord av resultatet.

Hur påverkas kvinnors upplevda trygghet av urbana grönområden?

- Varje plats har sin egen rumsliga och sociala komplexitet. Därför bör åtgärder vara platsspecifika även om det går att dra slutsatser om kvinnors upplevda otrygghet i relation till mäns.
- Pildammsparken upplevs som en plats med en relativt hög grad av trygghet, där människor med olika identiteter, känner sig välkomna inom samhällets begränsande ramar. Detta kan tyda på att parken både betraktas som kultur och natur och görs därför mindre sårbar för exploatering, gallring samt ekosystemotjänster än andra grönområden med enbart naturvärde.
- Den upplevda otryggheten bland kvinnor i urbana grönområden är en konsekvens av strukturella jämställdhetsproblem, som kan manifesteras oberoende av tid och plats.
- Otrygghetskänslan begränsar kvinnors rörelsefrihet och kan avskräcka dem från att besöka urbana grönområden på grund av bristande säkerhet och rädsla av att utsättas för brott, vilket hindrar dem från att dra nytta av området möjligheter och fördelar.
- Trygghetsupplevelsen påverkas av sociala, individuella och rumsliga faktorer, där exempelvis normer och individuella egenskaper som kön, ålder och etnicitet formar hur människor använder och uppfattar grönområden och deras utformning. Förståelsen för dessa samspel kan leda till mer inkluderande grönområden som tillgodoser olika behov och preferenser.
- Vegetation är inte den primära orsaken till otrygghet hos kvinnor i urbana grönområden, det är snarare dess egenskaper som kan minska känslan av kontroll över omgivningen. Vegetationen kan skymma sikten, begränsa flyktvägar och inneha element som dolda utrymmen vilket kan förstärka den redan upplevda otryggheten.
- Otrygga grönområden kan förbättras genom noggrann planering av: landskapets design, möjligheter till överblick och kontroll, vegetationens täthet, vegetationens karaktär och underhåll.
- Otrygghet i urbana grönområden bland kvinnor är övergripande likartad, men det är viktigt att uppmärksamma och betona eventuella skillnader mellan orsaker. Detta för att främja en mer inkluderande miljö där alla har lika rätt till stadsrummet.
- Faktorer som vegetation, mörker, mänsklig närvaro eller erfarenheter är inte grundorsaken till upplevelsen av otrygghet hos kvinnor. Däremot kan dessa faktorer istället förstärka upplevelsen. Upplevelsen av otrygghet grundar sig i ens identitet och som kan utvecklas överallt i det offentliga rummet. Det gör att den huvudsakliga orsaken till upplevelsen av otrygghet är ojämlikheten i samhället.

- Vegetationens variationsrikedom innebär att olika arter skapar olika miljöer, ljusförhållanden och växtmönster, vilket kan påverka känslan av trygghet och otrygghet. Varje art bör betraktas som unik och värdefull. Istället för att avlägsna all vegetation baserat på antagandet att alla växter har samma effekt, bör diskussionen fokusera på att implementera arter som kan bevara den biologiska mångfalden och samtidigt skapa en tryggare miljö.

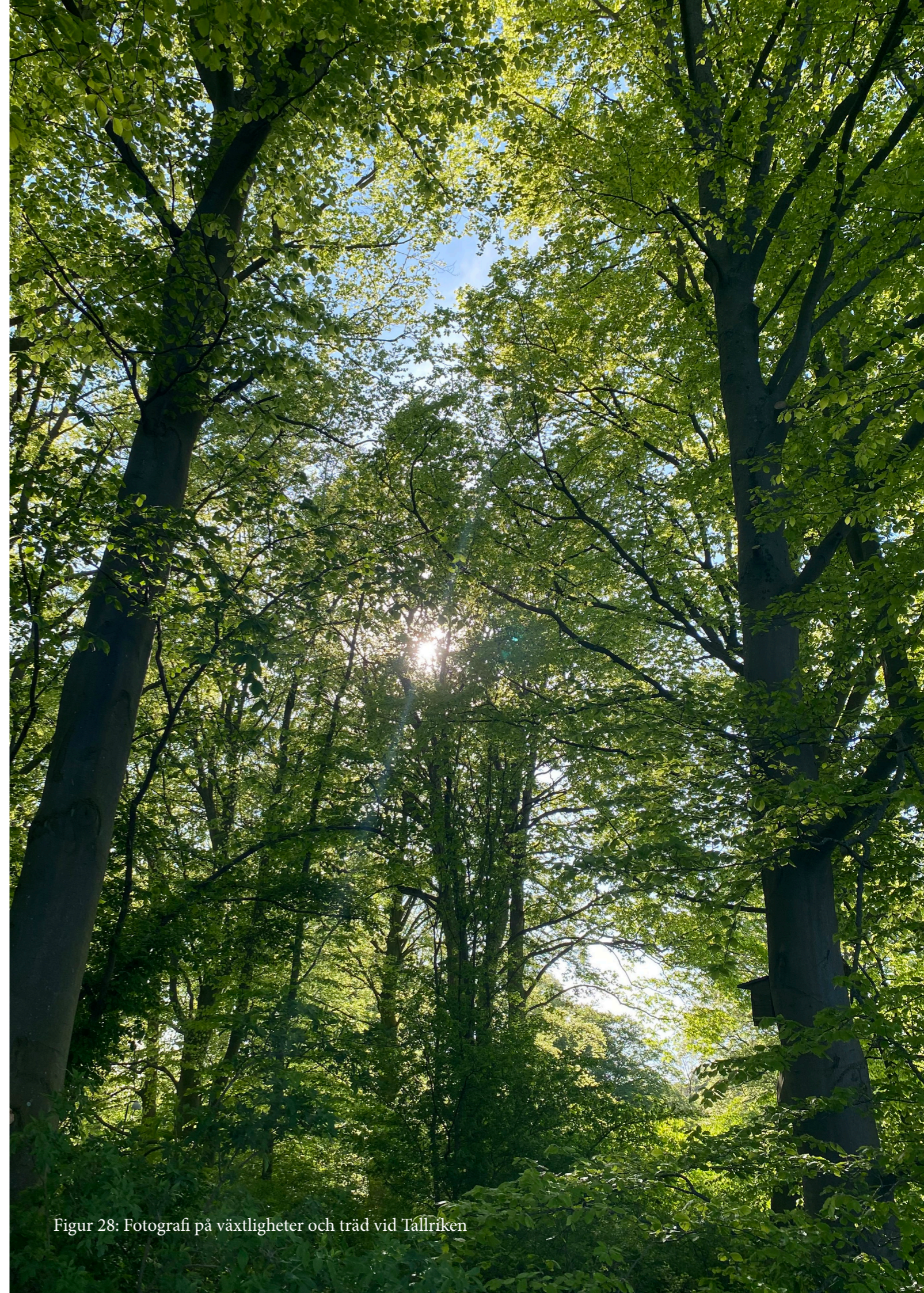
Vad kan ett ekofeministiskt perspektiv ge för kunskap vad gäller kvinnors upplevelser av trygghet i urbana grönområden?

- Kvinnor och individer som avviker från den vita maskulina heteronormen, upplever vanligtvis en högre grad av otrygghet i jämförelse med män, vilket belyser ett djuprotat samhällsproblem kring vilka som har rätt till stadsrummet och vilka som inte har det.
- Stadsplanering upprätthåller och främjar traditionella könsroller genom att skapa osäkra områden som inte tar hänsyn till kön och intersektionalitet, vilket leder till en bristande känsla av tillhörighet.
- Åtgärder som syftar till att öka tryggheten genom att ta bort vegetation i parker kan tolkas som förtryckande gentemot både natur, kvinnor och djur. Att ta bort vegetation på grund av upplevd otrygghet hos kvinnor kan ses som ineffektiv mot den rättvisa tillgången till natur då vegetation är viktigt för fysisk och psykisk hälsa.
- Identiteter som kön, etnicitet, klass och sexualitet interagerar och skapar komplexa maktrelationer i olika samhällen och miljöer, där individers erfarenheter och positioner formas av en kombination av flera faktorer. Dessa dynamiker kan tas uttryck i det offentliga rummet, inklusive urbana grönområden, där maktutövningar kan förstärka varandra.
- Dualismens processer påverkar hur kvinnor och naturen domineras i samhället, vilket ger insikt för förtryck av kvinnor och natur. Det underlättar förståelsen för samspelet mellan vegetation och upplevd trygghet som därmed blir underordnade. Det gör att samhället behöver arbeta för mer jämlikhet där förtryck och dominans elimineras.
- Icke-mänskliga subjekt bör integreras i maktanalysen av stadsplanering för att identifiera skillnadsskapande processer som resulterar i förtryck av växtlighet, som ofta behandlas homogent. Genom att använda en intersektionell analys av de komplexa maktstrukturer som upprätthåller den nedvärderande synen på grönområden, kan vi lyfta fram vegetationens underordnade position och sträva mot en mer hållbar framtid där vegetationen ges utrymme.

7. Vidare forskning

Förslag på vidare forskning är att jämföra kvinnors upplevda otrygghet i grönområden i andra parker i Malmö eller i Sverige för att se om den upplevda tryggheten skiljer sig mellan parker i samma stad eller i samma land. Eventuellt att studera kvinnors upplevda otrygghet i grönområden i andra nationer. Dessutom att studera en bredare variation av människor för att uppnå jämförelser i hur mångfald spelar roll i trygghetupplevelser.

Då denna studie inte har inkluderat tjänstepersoners arbete vad gäller trygghetsåtgärder i grönområden eller i Pildammsparken, hade vidare forskning kunnat studera hur kommuner som Malmö stad arbetar med trygghetsskapandeåtgärder i grönområden och hur de arbetar med trygghet och jämlikhet i samhället i övrigt.

Figur 28: Fotografi på växtligheter och träd vid Tallriken

8. Referenser

Aspers, Patrik. (2013). *Etnografiska metoder*. (2 uppl.). Liber.

Aull Davies, C. (2007). *Reflexive ethnography*. (2 uppl.). London. DOI: <https://doi.org/10.4324/9780203822272>

Boverket. (2010). *Plats för trygghet - Inspiration för stadsutveckling*. https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2010/plats_for_trygghet.pdf

Boverket. (12 oktober 2022). *Trygghet - ett mångtydigt begrepp*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/brottsforebyggande-och-trygghetsskapande-atgarder/trygghet-och-brott/trygghetsbegreppet/>

Braçe, O., Garrido-Cumbrera, M., & Correa-Fernández, J. (2021). Gender differences in the perceptions of green spaces characteristics. *Health and Territory Research*. 102, 2640-2648. DOI: 10.1111/ssqu.13074

Brottsförebyggande rådet. (2023). *Nationella trygghetsundersökningen*. <https://bra.se/statistik/statistiska-undersokningar/nationella-trygghetsundersokningen.html>

Connell, R. (1987). *Gender and power : Society, the person and sexual politics* (1 upp.). Polity press. DOI: <https://doi.org/10.1177/027046768800800490>

De los Reyes, P. (2001). *Mångfald och differentiering : diskurs, olikhet och normbildning inom svensk forskning och samhällsdebatt*. SALTSA.

De Los Reyes, P., & Mulinari, D. (2005). *Intersektionalitet: kritiska reflektioner över (o) jämlikhetens landskap*. (1 uppl.). Liber.

Efe Güney, M., Ay, F., Tuncay, B., Tanrıverdi, S., Şanlı, N., & Akbudak, H. (2022). Assessment of Green areas criteria regarding women-friendly city concept: case study of çiğli. *Cogent Social Sciences*. 1-27. DOI: 10.1080/23311886.2022.2148418

Eriksson, M., & Goten, L. (2020). *Genus*. (1 upp.). Liber AB.

Flyvbjerg, B. (2006). Five Misunderstandings About Case-Study Research. *Qualitative Inquiry*. 12(2), 219-429. <https://doi.org/10.1177/1077800405284363>

Franklin, O., Harrison, S. P., Dewar, R., Farrior, C. E., Brännström, Å., Dieckmann, U., Pietsch, S., Falster, D., Cramer, W., Loreau, M., Wang, H., Mäkelä, A., Rebel, K. T., Meron, E., Schymanski, S. J., Rovenskaya, E., Stocker, B. D., Zaehle, S., Manzoni, S., van Oijen, M., Wright, I. J., Ciais, P., van Bodegom, P. M., Peñuelas, J., Hofhansl, F., Terrer, C., Soudzilovskaia, N. A., Midgley, G., & Prentice, I. C. (2020). Organizing principles for vegetation dynamics. *Nature Plants*. 6, 444–453. <https://doi.org/10.1038/s41477-020-0655-x>

Greig-Smith, P. (1979). Pattern in Vegetation. *Journal of Ecology*. 67(3), 755-779. <https://doi.org/10.2307/2259213>

Gunnarsson, A., Jansson, M., Fors, H., & Kristensson, E. (2012). *Vegetationsstyrning för ökad trygghet*. https://pub.epsilon.slu.se/9014/7/gunnarsson_et_al_120903.pdf

Heale, R. & Twycross, A. (2017). *What is a case study?* doi: 10.1136/eb-2017-102845

Hektor, E. (2005). *Fallstudien som metod. System i fokus uppsatser med teori och metod exempel från energiområdet*,91.

Hirdman, Y. (2001). *Genus - om det stabilas föränderliga former* (1 uppl.). Liber AB.

Holifield, R. (2013). *Defining environmental justice and environmental racism*. DOI: <https://doi.org/10.2747/0272-3638.22.1.78>

Hudson, C. & Rönnblom, M. (2020). Is an ‘other’ city possible? Using feminist utopias in creating a more inclusive vision of the future city. *Futures*. 121, 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.futures.2020.102583>

Intergovernmental Panel on Climate Change. (2023). *CLIMATE CHANGE 2023, Synthesis Report - Summary for Policymakers*. https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/downloads/report/IPCC_AR6_SYR_SPM.pdf

Jansson, M., Fors, H., Kristensson, E., Gunnarsson, A., Lindgren, T., Wiström, B., & Norlin, N. (2012). *Trygghet i bostadsområdets gröna utemiljöer*. Alnarp: Sveriges lantbruksuniversitet. https://pub.epsilon.slu.se/10644/7/jansson_m_et_al_130711.pdf

Jansson, M., Fors, H., Lindgren, T., & Wiström, B. (2013). Perceived personal safety in relation to urban woodland vegetation – A review. *Urban Forestry & Urban Greening*. 12(2), 127-133. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2013.01.005>

Kaijser, A., & Kronsell, A. (2014) *Climate change through the lens of intersectionality*. DOI: <https://doi.org/10.1080/09644016.2013.835203>

Kapfer, J., Hédl, R., Jurasinski, G., Kopecký, M., Schei, F. H., & Grytnes, J-A. (2017). Resurveying historical vegetation data – opportunities and challenges. *Applied Vegetation Science*. 20(2), 164-171. <https://doi.org/10.1111/avsc.12269>

Kourdounouli, C., & Jönsson, A. M. (2020). Urban ecosystem conditions and ecosystem services – a comparison between large urban zones and city cores in the EU. *Journal of Environmental Planning and Management*. DOI: 10.1080/09640568.2019.1613966

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (3 uppl.). Studentlitteratur.

Listerborn, C. (2002). *Trygg stad - diskurser om kvinnors rädsla i forskning, policyutveckling och lokal praktik*. Diss. Göteborg: Chalmers tekniska högskola. <https://publications.lib.chalmers.se/records/fulltext/349.pdf>

Madge, C. (1997). Public parks and the geography of fear. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*. 88(3), 237–250. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-9663.1997.tb01601.x>.

Mallory, C. (2013). Environmental Justice, Feminism and Power. I R. Rozzi, S.T.A. Pickett, C. Palmer, J. J. Armesto, & J.B. Callicott (Red.), *Linking Ecology and Ethics for a changing World: Values, Philosophy and Action*. 251-259. Dordrecht: Springer.

Malmö stad. (u.å.). *Befolkning*. <https://malmo.se/Fakta-och-statistik/Befolkning.html>.

Merriam, S. B. (1994). *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur.

Meyer, I. H. (2003). *Prejudice, Social Stress, and Mental Health in Lesbian, Gay, and Bisexual Populations: Conceptual Issues and Research Evidence*. *Psychological Bulletin*, 129(5), 674-697. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.129.5.674>

Mohd Hashim, N. H., Thani, S. K. S. O., Jamaludin, M. A., & Mohd Yatim, N. (2016). A Perceptual Study on the Influence of Vegetation Design towards Women's Safety in Public Park. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 280 – 288. DOI: 10.1016/j.sbspro.2016.10.244

Nationalencyklopedin. (u.å.). *Feminism*. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/feminism> (hämtad 2024-02-01)

Pain, R. (1997). Social geographies of women's fear of crime. *Transactions of the Institute of British Geographers*. New Series 22 (2), 231–244.

Patel, R., & Davidson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder*. (4 uppl.). Studentlitteratur.

RFSU. (u.å.). *Ordlista*. https://www.rfsu.se/globalassets/pdf/ordlista_okej.pdf (hämtad 2024-05-06)

Rönblom, M., Linander, I., & Sandberg, L. (2020). *(o)tryggt? : texter om makt, plats och motstånd*. Premiss förlag.

Sebata, A. (2018). *Vegetation*. IntechOpen.

Svedberg, E., & Kronsell, A. (2003) Feministisk metod, teori och forskning om identiteter. I B. Petersson & A. Robertson. (Red.), *Identitetsstudier i praktiken*. (1, s. 53-69). Liber.

Tellis, W. (1997). *Introducing to case study*. DOI: 10.46743/2160-3715/1997.2024

Valentine, G. (2007). Theorizing and researching intersectionality: a challenge for feminist geography. *The Professional Geographer*. 59, 10–21. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1111/j.1467-9272.2007.00587.x>

van der Maarel, E. (2005). *Vegetation Ecology*. Blackwell Publishing.

Vetenskapsrådet. (2023). *Etik i forskningen och god forskningssed*. <https://www.vr.se/uppdrag/etik/etik-i-forskningen.html>

9. Bilagor

Bilaga 1 Enkätfrågor

Wright, K. (u.å.). *The Difference Between Ecofeminism & Intersectional Environmentalism*. The momentum. <https://www.themomentum.com/articles/the-difference-between-ecofeminism-intersectional-environmentalism>

Wyatt, T R., Johnson, M., & Zaidi, Z. (2022). Intersectionality: a means for centering power and oppression in research. *Advances in Health Sciences Education*. 27, 863–875. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10459-022-10110-0>

Enkätstudie om upplevelsen i grönområden i staden/ Survey study on experiences in green spaces in the city/ دراسة استبيان حول التجربة في المساحات الخضراء في المدينة

B I U ↻ ✕

"Hej!

Vi är två studenter från Sveriges lantbruksuniversitet. Vi gör vårt examensarbete om upplevelsen i grönområden med Pildammsparken som fallstudie. Vi är mycket tacksamma om du vill dela med dig av dina åsikter. Enkäten är anonym och hålls konfidentiell!

Om du har frågor angående enkäten eller vår studie är du välkommen att kontakta oss via följande e-postadress: sogo0003@stud.slu.se

Tack för din medverkan! /Sofia & Zina"

"Hi!

We are two students from Swedish University of Agricultural Sciences. We are conducting our thesis research about experiences in green spaces with Pildammsparken as our case study. We would appreciate it if you could share your opinions. The survey is anonymous and kept confidential!

If you have any questions, please feel free to contact us via the following email address: sogo0003@stud.slu.se

Thank you for your participation! /Sofia & Zina"

"مرحباً!

نحن طالبتان من جامعة علوم الزراعة السويدية، ونقوم بتنفيذ مشروع التخرج حول التجارب في المساحات الخضراء مع كحالة دراسية. سنكون ممتنين لو شاركتنا آرائك! سيكون الاستبيان مجهول الهوية ومحاط بالسرية! إذا كان لديك أي أسئلة، فلا تتردد في الاتصال بنا عبر عنوان البريد الإلكتروني التالي: sogo0003@stud.slu.se

Jag identifierar mig som: /I identify myself as:/ تحديد الجنس: *

- Kvinna/ Woman/ أنثى
- Man/ ذكر
- Ickebinär/ Non-binary/ غير ثنائي
- Annat/ Other/ آخر
- Vill inte uppge/ Choose not to reveal/ لا أرغب بالتعريف

Vilket år föddes du?/ "When were you born?"/ في أي عام ولدت? *

Kort svarstext

I vilken stadsdel i Malmö bor du? / In which district of Malmö do you live? / في أي منطقة تعيش في مالمو؟ *

Kort svarstext

Hur ofta besöker du grönområdena? / How often do you visit green spaces? / كم مرة تزور المساحات الخضراء؟ *

- Minst en gång i veckan/ At least once a week/ على الأقل مرة في الأسبوع
- Minst en gång i månaden/ At least once a month/ على الأقل مرة في الشهر
- Minst en gång om året/ At least once a year/ على الأقل مرة في السنة
- Aldrig/ Never/ أبداً

Känner du dig någonsin otrygg i grönområdena? / Do you ever feel unsafe in green areas? / هل تشعر بعدم الأمان أحياناً في المناطق الخضراء؟ *

- Ja/ Yes/ نعم
- Nej/ No/ لا
- Ibland/ Sometimes/ أحياناً
- Aldrig/ Never/ أبداً

Vad är det som gör att du känner dig otrygg? / What makes you feel unsafe? / ما الذي يجعلك تشعر بعدم الأمان؟

Lång svarstext

Hur ofta besöker du Pildammsparken? / How often do you visit Pildammsparken? *

- Minst en gång i veckan/ At least once a week
- Minst en gång i månaden/ At least once a month
- Minst en gång om året/ At least once a year
- Aldrig/ Never

Hur ofta besöker du Pildammsparken? / How often do you visit Pildammsparken? *

- Minst en gång i veckan/ At least once a week
- Minst en gång i månaden/ At least once a month
- Minst en gång om året/ At least once a year
- Aldrig/ Never

Vilken tid på dygnet känner du dig som mest otrygg i Pildammsparken? / At what time of the day do you feel the most unsafe in Pildammsparken? / في أي وقت من اليوم يكون شعورك بعدم الأمان أكبر في Pildammsparken?

- Dagtid/ Daytime/ فترة النهار
- Natttid/ Nighttime/ فترة الليل
- Både dag- och natttid/ None of it/ كلاهما، في فترتي النهار والليل
- Inget av det/ None of it/ لا شيء من ذلك

I vilket av de fyra områdena i Pildammsparken känner du dig mest otrygg? / In which of the four areas of Pildammsparken do you feel the most unsafe? / تشعر Pildammsparken في أي من الأربعة مناطق في Pildammsparken بأكثر شعور بعدم الأمان؟

- 1
- 2
- 3
- 4
- Annan plats i parken/ Another spot in the park/ مكان آخر في الحديقة
- Inget av områdena/ None of the areas/ لا أحد من المناطق

Bilaga 2 Intervjufrågor

Varför känner du dig otrygg i det/ de områdena? / Why do you feel unsafe in that/those areas? / لماذا تشعر بعدم الأمان في تلك المناطق؟

Lång svarstext

Brakar du undvika området/områdena du angav som otrygg i föregående fråga? / Do you usually avoid the area/areas you indicated as unsafe in the previous question? / هل تتجنب عادة المنطقة/المناطق "التي أشرت إليها كغير آمنة في السؤال السابق؟"

Ja/ Yes/ نعم

Nej/ No/ لا

Ibland/ Sometimes/ أحياناً

Uppgav inget otrygg område/ Did not mention any unsafe area/ لم يذكر أي منطقة غير آمنة

Vid vilken årstid känner du dig mest otrygg i Pildammsparken? / During which season do you feel the most unsafe in Pildammsparken? / في أي فصل من السنة يكون شعورك بعدم الأمان أكبر في؟

Vinter/ Winter/ الشتاء

Vår/ Spring/ الربيع

Sommar/ Summer/ الصيف

Höst/ Autumn/ الخريف

Det spelar ingen roll vilken årstid det är/ It doesn't matter what season it is/ لا يهم أي فصل هو

Tror du att din generella identitet påverkar hur du upplever Pildammsparken? (Kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion, funktionsvariation, ålder, sexuell läggning)

Do you believe that your general identity affects how you experience green areas? (Gender, gender identity, ethnicity, religion, disability, age, sexual orientation)

؟ (الجنس، الهوية الجنسية، العرق، الدين، الإعاقة، العمر، Pildammsparken هل تعتقد أن هويتك العامة تؤثر في كيفية تجربتك الميول الجنسي)

Ja/ Yes/ نعم

Nej/ No/ لا

Om svaret är "ja" på ovanstående fråga, vilka är anledningarna? / If the answer is 'yes' to the above question, what are the reasons? / إذا كان الجواب "نعم" على السؤال أعلاه، ما هي الأسباب؟

Lång svarstext

Vad hade kunnat förändrats för att du skulle känna dig mer trygg i Pildammsparken? / What could have changed for you to feel safer in Pildammsparken? / ما الذي يمكن أن يتغير لكي تشعر بالأمان أكثر في Pildammsparken؟

Lång svarstext

1. Hur ofta är du här ungefär?

2. Har du några platser i parken som du trivs extra bra vid?

- Varför just den/ dessa platser?
- Är det liknande/ skiljer det sig om det skulle vara en liknande park?

1. Har du några platser i parken som du trivs mindre bra vid?

- Varför just den/ dessa platser?
- Är någon av platserna otrygga enligt dig och varför då isåfall?
- Om inte, vad är det som gör att du känner dig trygg?
- Har du lättare för att uppleva otrygghet i just grönområden?
- Vilken tid på dygnet känner du dig som mest trygg respektive otrygg i parken?
- Om det skulle vara mer upplyst i parken blir det bra då, skulle du vara tryggare i parken då? Skulle du vara här oftare då? ...eller är det något annat?
- Finns det något/ några specifika element som bidrar till otryggheten?

2. Påverkar årstiden din upplevelse av tryggheten i grönområden?

3. Skulle du säga att växtligheten i parken påverkar din trygghetsupplevelse?

4. Dessa platser som du har markerat som otrygga, hur kan de bli tryggare enligt din upplevelse?

5. Nu är detta frivilligt, men skulle du vilja berätta vilken kön du identifierar dig som?

6. Tror du att din generella identitet påverkar din upplevelse av Pildammsparken/ specifika platser i Pildammsparken? (etnicitet, funktionsvariation, sexualitet, ålder, religionstillhörighet osv).

7. Har du några fler synpunkter som du tycker att vi borde känna till?